

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—. Mali ogla-
si vsaka beseda Din 120.

V prosvetne organizacije več življenja in dela.

Odličnost človeka je v njegovem duhu. Zdravje in moč telesa je gotovo velika dobrina, še večja pa je bistrost in sila duha. Iz tega sledi za poedinca nujna dolžnost, da mora negovati, gojiti, izobraževati svojega duha. Ako kdo zanemarja duhovno stran svojega bitja, zanemarja ravno to, v čemer je bistvo in odličnost človeka. Še bolj nam postaja jasna velika važnost duševne izobrazbe, ako jo posmatramo ne s stališča poedinega človeka, marveč s stališča celega naroda. Narod je skupina ljudi, skupina pa ne more biti boljša, nego so poedini člani, ki jo sestavljajo. Kakšni so posamezni ljudje, takšen je tudi narod. Kakšna drevesa, takšen gozd.

Vsi želimo, da bi naš narod bil izobražen in kulturni ter da bi v tem oziru med drugimi kulturnimi narodi zavzel visoko mesto. Ta naša želja je tem bolj upravičena, ker se zavedamo, da je naš narod primeroma maloštevilni ter se tudi glede na gmotno moč in zunanjo oblast ne more kosati z drugimi velikimi narodi. Moč našega naroda je v kulturi, in zato mora naš narod živeti iz duha ter napredovati v duševni izobrazbi.

Preverjeni smo, da naš klic po ljudsko-izobraževalnem delu ni klic vpijočega v puščavi. Desetletja pred nami so nastopali veliki sinovi našega naroda kot propovedniki ljudske izobrazbe. In ljudstvo ni pred njimi zapiralo svojih ušes, marveč je skrbno poslušalo te v istini rodoljubne opomine. Duša našega ljudstva je postala kakor njiva, ki so jo orali ter jo še vedno orjejo naši vrli izobraževalni delavci. Naša obsežna prosvetna organizacija je največja dobrotnica našega ljudstva, ob enem je pa tudi naš ponos.

Ker smatramo naše ljudsko-izobraževalno delo kot eno najvažnejših, ki ga sploh moremo opravljati med našim narodom, zato ne zamudimo nobene prilike, da ne bi naše somišljenike pozvali k pomnoženemu delu na širokem polju ljudske izobrazbe. V mnogoterih

krajih naše domovine je v tem oziru še dosti nezoranega polja. Ponekod so bile brazde potegnjene, manjkajo pa sejanci, ki bi sejali klena zrna duševne izobrazbe.

Torej na delo! V naša prosvetna društva več življenja! Knjige ne smejo ležati zaprašene, časniki ne smejo ostati neprečitani. V naša izobraževalna ali bralna društva več žive besede! Nekdaj se je po društvih vršilo več predavanj, več podučnih tečajev. Spomin na te čase živahnega dela mora biti opomin k obnovljenemu delu. Kakor naj ne bo župnije brez izobraževalnega društva, tako naj ne bo društva brez živahnega, dobro urejenega izobraževalnega dela. Raztegnimo to delo na vse: na moše, na žene, zlasti na mladino.

Da, zlasti na mladino! Velik, žalibog prav velik del naše mladine tava okoli izven naših organizacij. Za svoj duševni napredek se niti najmanj ne brigajo, drugi pa tudi ne storijo ničesar za nje. Spričo tega nad vse žalostnega dejstva je treba i mladini i odraslim poklicati v spomin resne besede velikega ljudskega učitelja in prosvetitelja škofa Slomškega:

»Kdor mladosti čas zamudi
in se pridno ne uči,
bo vse svoje žive dni
in tudi v večnosti na zgubi.«

Koliko je danes mladeničev in mladenk bodisi po mestih, bodisi po trgih in na deželi, o katerih je treba reči, da so že na zgubi. Zamudili so dragoceni čas mladosti, niso se učili, niso se izobražili. To pomenja za nje veliko, morda celo življensko zgubo. Koliko je v naši Sloveniji mladih ljudi, ki so v moralnem oziru izgubljeni. Ali naj mirno gledamo, kako se število takih izgubljenih pomnožuje?! Ali naj prepuščamo mladino tistim, ki jo vzgojujejo s knjigami kakor »Kontrolor Škrobar«, in s povestmi kakor: »Papežinja Ivana«, »Pater Kajetan« in »V krempljih inkvizicije«?! Ako se to zgodi, potem tužna nam majka domovina!

Komur je pri srcu blagor mladine in domovine, komur je mar za napredek naroda in države, ta ne bo sedel križem rok, marveč se bo zganil ter prijel za delo na polju mladinske organizacije. Naj raste, se širi in napreduje naš vrli Orel! Kjer za to organizacijo niso ugodne prilike, naj se zasnujejo ali obnovijo in poživijo mladeniške zveze, ki so nekdanj rodile toliko krasnih uspehov, za mladenke pa dekliske zveze. Zimski čas ne sme biti čas zimskega spanja, marveč živahnega prosvetnega dela. S širjenjem prave ljudske prosvete delujemo najbolje za državo in njen napredek. Nujen predpogoj za napredek bodisi posameznika bodisi države je prosveta in izobrazba.

Predpisi za oblastne in občinske samoupravce.

Pretekli teden sta izšli dve naredbi vlade, ki urejata poslovanje samoupravnih teles; eno je izdal ministrski predsednik kot notranji minister, drugo pa finančni minister. O njih vsebini v naslednjem obveščamo čitatelje:

1. Delokrog oblastnih komisarjev.

Na osnovi čl. 6 zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o oblastni in sreski samoupravi je ministrski predsednik in notranji minister general Peter Živkovič izdal o delokrogu in pristojnosti oblastnih komisarjev to uredbo:

§ 1. Za opravljanje vseh poslov razpuščenih oblastnih skupščin in oblast-

nih odborov imenuje veliki župan dotične oblasti vladnega komisarja. Komisar opravlja vse te posle kot organ velikega župana pod njegovim nadzorstvom ter po njegovih navodilih. Njegov službeni naziv je »Komisar oblastne samouprave, oblasti . . .« Ta naziv morajo nositi tudi vsi pečati.

§ 2. V pristojnost komisarja spadajo vsi posli, ki so spadali po zakonu o oblastnih in sreskih samoupravah v pristojnost oblastnih skupščin in oblastnih odborov. Oblastne uredbe, pravilniki, odloki in oblastni proračun, ki so jih po zakonu o oblastnih in sreskih samoupravah sprejemale obl. skupščine in oblastni odbori na svojih sejah, se imajo sestavljati na sejah strokov-

nih samoupravnih in državnih referentov, kojih mišljenje se ima zabeležiti v vsakem zapisniku.

§ 2. Dosedanje oblastne uredbe in pravilniki ostanejo v veljavi, v kolikor niso v nasprotju z zakonom o spremembi in dopolnitvi zakona o oblastnih in sreskih samoupravah z dne 6. januarja 1929, in ostanejo v veljavi vse dotlej, dokler se ne izpremenijo po določbah te uredbe.

§ 4. Da se spravijo oblastne uredbe v soglasje z novim stanjem v državi, se morajo one uredbe, ki določajo pristojnost posrednih oblastnih organov, spremeniti tako, da ne bodo v nasprotju s položajem komisarja v oblasti.

§ 5. Oblastni referenti in pomožno osebje vrše posle pod nadzorstvom in navodilom oblastnega komisarja.

§ 6. Število samoupravnih oblastnih uradnikov se reducira na neobhodno potrebno število. Strokovni referenti velikih županov bodo opravljali poleg svoje redne službe tudi oblastne posle. Oblastni strokovni referenti istih pač se ne bodo obdržali, niti novi nistavljali. V slučaju potrebe bodo namesto oblastnih referentov postavljeni niti strokovni uradniki kot pomožni organi velikozupanskih referentov za oblastne posle. Izbira teh uradnikov se pa ima vršiti potem natečaja.

§ 7. Plačo komisarja določi veliki župan pri imenovanju. Ne sme pa biti večja kot je bila plača bivšega predsednika oblastnega odbora. Če pa bi bilo to potrebno v kateri oblasti, da se ta plača poveča, lahko veliki župan v utemeljeno predstavko prosi za odobrenje notranjega ministra. Do sprejetja novega proračuna gre plača komisarja na račun postavke oblastnega proračuna za plačo predsednika oblastnega odbora, v bodoča pa se ima ustaviti v proračun kot posebna postavka.

§ 8. Oblastni proračuni se sprejemajo v obliki uredbe na način, predpisan s to uredbo za izdajanje oblastnih uredb. Za sestavo proračuna in njegovo odobrenje veljajo v vsem določbe zakona o oblastni in sreski samoupravi in uredbe o oblastnih in sreskih proračunih.

§ 9. Sestavljeni in odobreni proračuni za to leto ostanejo v veljavi s spremembami, ki bodo izvršene v skladu z novim stanjem. Naknadne kredite mesto oblastnega odbora edreja oblastni komisar v smislu čl. 70 zakona o oblastni in sreski samoupravi.

§ 10. Stanje blagajne in vseh oblastnih poslov, ki so v teku, se mora ugotoviti v posebnem zapisniku povodom prevzeta poslov s strani oblastnega komisarja.

§ 11. Veliki župan je upravičen vsak čas pregledati delo komisarja in njegovih organov in vseh oblastnih ustanov, bodisi sam, bodisi potem svojih referentov.

§ 12. Vse oblastne uredbe in pravilnike izda veliki župan s podpisom komisarja. Vse posle, omenjene v § 2 te uredbe, izvršuje komisar po odobrenju velikega župana.

2. Samoupravne finance.

Finančni minister dr. Švrljuga je izdal posebno uredbo o sestavljanju občinskih proračunov. Minister ugotavlja, do dosedanje sestavljanje proračunov ni odgovarjalo zdravi občinski politiki in socialni pravičnosti. Podoželske občine so se preveč obremenjevale z osebnimi izdatki za upravno osebje. Ti izdatki so povečini obsegali 1 tretjino izdatkov. Nekatere oblasti so trošile še več (vranjska 53, skopljska 53, kosovska 58, bregalniška 55 odstotkov i. t. d.). Za pisarniški material so trošile po 8,4 odstotkov. To je skoraj svota, ki jo daje občina za javna dela in za ceste. Zato so zanemarjena javna dela, poti, javne zgradbe. Zanemarjene pa so tudi prosvetna, socialna in zdravstvena vprašanja. Za kmetijstvo se je po podoželskih občinah dajalo 2%, čeprav je v naši državi 80% kmetkega prebivalstva. Samoupravne enote tudi niso gledale na davčno zmoglost prebivalstva. Trošarine so ovirale proizvodnjo in izmenjavo blaga. Treba je spraviti občinske in samoupravne davke v sklad s splošnimi interesi občinskih in samoupravnih teles. Zato finančni minister naroča, da občinske uprave izvršijo naslednje ukrepe:

1. Revidirajo naj vse osebne izdatke in jih zmanjšajo na pravičen obseg s tem, da odstranijo iz službe vse nepotrebne in odvišne osebe, ki so prišle na sedanje položaje brez potrebe le samo s pomočjo svojih osebnih in strankarskih prijateljev. Pri tem naj se upošteva, da se obdrže v službi kot neobhodno potrebni samo oni, ki se odlikujejo s poštenjem, z izobrazbo, s prizadevnostjo in z zaupljivostjo, in ki so ob enem gospodarsko slabejši.

2. Pri določevanju izdatkov naj se posveti največja pažnja ureditvi in vzdrževanju cest, zdravja in prosvete, zlasti pa poljedelstvu in živinoreji kot najvažnejšim pogojem za gospodarski in kulturni napredek naroda.

3. Svota doklad za leto 1929 v nobenem primeru ne sme presegati svote in odstotka odmerjenih doklad v l. 1928. Nasprotno, vsa skrb občinske uprave mora iti za tem, da se ta svota v l. 1929 zmanjša.

4. Odmera in iztirjavanje doklad za l. 1929 naj se vrši na podlagi davčnih osnov po starih zakonih, ki so veljali v l. 1928, ker odmera po novem zakonu še ni izvršena in se tudi ne more vedeti, kakšen bo njegov uspeh, ki naj služi za podlago višini odstotkov občinske doklade.

5. Izvrši naj se revizija vseh občinskih taks in trošarin in njihova višina spravi v sklad z načeli, ki onemogočajo njihov zabranjevalni značaj in njihove škodljive posledice na proizvodnjo ter promet dobrin, čemur je treba posvetiti največjo pozornost.

6. Blagajniška računovodstvena služba mora biti pri vseh občinah v najlepšem redu in brez zastoja. Proračun in završni računi naj se pravočasno sestavijo in pravočasno izročijo nadzornim oblastem. Kjer se pojavi zastoj, naj se v najkrajšem času odpravi.

POLITIKA

Pariški list „Matin“ o razmerah v Jugoslaviji.

V zadnji številki »Slov. Gospodarja« smo objavili znamenito izjavo Nj. Vel. kralja Juliju Sauerweinu, dopisniku pariškega lista »Matin«. Sauerwein je bil ne samo v Beogradu, marveč tudi v Zagrebu in v Ljubljani ter je stopil v stik z raznimi političnimi voditelji in časnikarji. O svojih vtisih, ki jih je dobil v Jugoslaviji, poroča sedaj v člankih, ki jih objavlja v »Matinu«. Eden izmed teh člankov se tako-le glasi:

»V tako zapletenem položaju, kakor je v Jugoslaviji, obstoji najboljši način raziskavanja pred vsem v ugotovitvi onih točk, o katerih ni treba razpravljati.

Prvo: vsi narodi v Jugoslaviji, izvzemši nekoliko tisoč Nemcev, Madžarov in Arnavtov, pripadajo istemu plemenu.

Drugo: razlikujejo se v abecedi, v podrobni razliki govora in v veri.

Ako se ozremo nazaj nekoliko let ali nekoliko stoletij, ali ne najdemo sličnih razlik med raznimi pokrajinami vseh velikih evropskih držav, ki so danes v glavnem ujedinjene? Angliji, Nemčiji, Franciji in Italiji ni treba iskati daleč v zgodovini, da bi ugotovile, da se je narodna skladnost ustvarila proti zaprekam, ki so nekaj bile mnogo večje kakor so v Jugoslaviji.

Tretja točka, ki jo je treba poudariti: Jugoslovanska država odgovarja potrebi tako narodov, ki jo sestavljajo kot tudi Evrope, ki jo obkrožuje.

Kar se tiče Hrvatov, nisem našel nobenega, ki bi hotel biti zopet združen z Madžarsko.

Ako so stvari take, potem noben narod, ki nima tajnih in zavratnih namenov vznemirjati Evropo, ne more oporekati, da zahteva mir sam enotno in močno Jugoslavijo, vendar pa osvobojeno napadalnih namenov, prav tako, kakor zahteva splošni napredek naše evropske celine, da se raznovrstni in znatni viri bogastva te države popolnoma izkoristijo.

V noči od 5. na 6. januarja t. l., ko je kralj Aleksander prišel do čvrstega prepričanja, da se njegovi podaniki ne morejo sporazumeti, ker so bile politične strasti močnejše od vsega, je prevzel v svoje roke rešitev teh vprašanj.

Kralj Aleksander je v svojem proglašenju dejal: »Med mojim narodom in menoj ne more več biti posrednikov.«

Katera so torej danes upanja raznih delov naroda? Priznavam, da sem bolj vznemirjen od skrajnih centralističnih stremljenj, ki sem jih opazil ponekod, kakor od tega, kar se imenuje pokrajinska avtonomija.

V razgovorih s hrvatskimi voditelji sem jim omenil, da je v mali državi 13 milijonov prebivalcev nelogično, ako zahtevajo samo trije milijoni državljani popolno avtonomijo.

»Kam pa bi prišli, za Boga!« mi je pri-

trdil gospod Maček, prijemajoč se za glavo z obema rokama. »V Madžarsko? Spomnite se na zgodovino zadnjega stoletja! V Italijo, kjer bi bili nasilno italijanizirani, kakor so Slovenci?«

Na kak način se morejo pomiriti ta stremjenja pod nepristranskim kraljevim razsodništvom, ki želi z veliko voljo zediniti državo, kar je v ostalem tudi osnoven namen srbskih patrijotov?

To je vprašanje, na katero sem moral iskati odgovora povodom svojih poizvedb v Jugoslaviji. *

Vse politične stranke razpuščene! — V kraljevem proglasu je bilo objavljeno načelo, da je prišel čas, ko med kraljem in narodom ne more biti in ne bo več posredovalca. Vidovdanska ustava je bila ukinjena, narodna skupščina razpuščena. S tem je bilo jasno, da so vse politične stranke v naši državi zaenkrat doigrale svojo ulogo. Vse te stranke so osnovane na demokratičnem ustavnem parlamentarizmu. Ker je ta za nekaj časa ukinjen, je vsem tem strankam zmanjkalo njihovega temelja. Stranke so izgubile vsako možnost gibanja. Zato jih je politična oblast vse od prve do zadnje ukinila. Notranje ministristvo je izdalo odlok, ki odreja razpustitev vseh političnih strank.

Prosветne in gospodarske organizacije niso razpuščene. Predsednik vlade general Peter Živkovič je izdal naredbo, po kateri naj se gospodarska in prosvetna društva, četudi bi imela plemenski ali verski značaj, ne razpuščajo, razen če imajo veliki župani dokaze, da se udeležujejo v politiki. Vlada nikakor ni hotela in noče, da bi se razpustila taka društva, kojih namen je dvigati dobro naroda in njegovo prosveto.

Škodoželjnost ni nikdar dobra! Ko so se na osnovi zakona o zaščiti države razpustile stranke s plemenskim ali verskim obeležjem, je svetli žarek radosti legel na obraz samostalnih demokratov. Te blage duše so šle celo tako daleč, da so zahtevale razpustitev vseh gospodarskih, združnih in izobraževalnih organizacij, ki jih vodijo naši somišljeniki. Ko pa so čez 24 ur bile razpuščene vse politične stranke, med njimi tudi samostalno-demokratska, je z obrazov samostalnih demokratov izginil žarek radosti. Da, da, škodoželjnost ni nikdar in nikjer dobra!

Dnevno v Zagrebu izhajajoče glasilo hrv. seljačke stranke »Narodni val« je ustavljen, ker je bil večkrat zaplenjen tekom enega meseca.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Rumunija dobi posojilo. Rumunija bo dobila 60 do 70 milijonov državnega posojila po 7%. Pogoji so: zastavitev mono polov in vsa država mora prevzeti jamstvo. Posojilo se bo izplačalo v treh delih in sicer v dolarjih, francoskih frankih ter v funt šterlingih.

Krog revizije ustave na Poljskem. Poljaki izdelujejo načrte za revizijo ustave. Spremenjena ustava bi naj povečala pravice predsednika; vlada naj bo neodvisna od parlamenta in za svoje delo edinole odgovorna predsedniku. Pri spremembi ustave bo imel odločilno besedo predsednik — maršal Pilsudski.

Lakota na Kitajskem. Komaj so se Kitajci pomirili glede vojne in uporov, že je zagrabila severne pokrajine Kitajske grozna lakota. Število mrtičev je tako ogromno, da je nemogoče sproti kopati grobove. Mnogo od lakote pomrlih leži nepokopanih in jih žrejo psi. Trume gladujočih plenijo po kmetih in silijo kmečki narod z mučenjem, da izda skrite zaloge živil.

Nevarna znamenja v Rusiji. V Moskvi bo zopet proslava petletnice smrti Ljenina. Malo pred tem slavljem je pustila komunistična vlada aretirati 150 najbolj uplivnih pristašev Trockega. (Trocki je bil eden glavnih prvoboriteljev boljševizma in organizator rdeče armade. Sedaj živi v prognanstvu v Sibiriji.) Stranka Trockega vedno bolj ra-

ste v Rusiji sami in v inozemstvu. Vsa znamenja kažejo, da se bliža sovjetska Rusija novi državljanski vojni, v kateri se bo bil boj proti diktaturi sedajšnjih komunističnih gospodarjev.

Ubežni kralj Amanulah pridobiva na moč. Amanulah, kralj Afganistana, se je pred tedni odrekel prestolu in nato zopet preklical odstop in je začel z oboroženo silo braniti svoje vladarske pravice. Vstajo v Afganistanu so netili in podžigali Angleži pod vodstvom domačina Baka Sakao. Več afganistanskih plemen se je sedaj izreklo proti zgoraj omenjenemu prekucu. Dne 23. januarja je prišlo v bližini afganistanskega glavnega mesta Kabula do ostrih bojev, v katerih zmaguje Amanulah.

BOŽJA ZA NEDELJO Častiljivi don Bosko.

Spominski dan 31. januar.

31. januarja obhajamo smrtni dan moža, ki ga smemo imenovati enega največjih preteklega stoletja in čigar ustanova — salezijanci — deluje plodonosno tudi med nami. Ta mož je don Bosko.

Don pomeni toliko kakor gospod in imenujejo na Italijanskem tako predvsem duhovnike. Pri krstu je dobil ime Janez Krstnik. Do 15. leta je bil pastir pri svoji materi Margareti, ki je bila vdova. Že v teh letih je kazal veliko skrb in gorečnost za rešitev duš. To kaže tako lepo naslednji slučaj: Njegovo rojstno vas je pogosto obiskoval nek plesalec na vrvi, ki je imel ravno med službo božjo svoje predstave in je odvrčal zelo veliko ljudi od cerkve. To je mladega Boska silno bolelo. Začel se je tudi vaditi v plezanju in skakanju. Neka dne, ko je plesalec kazal svoje umetnosti in po navadi zaklical: »Kdo more narediti kaj takega?« se je naenkrat javil Bosko in se šel vadljat za 20 frankov. In res se mu je sijajno posrečilo. To je plesalca jezilo in ponudil je novo vadljo za 40 frankov. Bosko je zopet sprejel pod pogojem, da se plesalec, če bo premagan, nikdar več ne pokaže v vasi. Umetnik je bil v zadregi, a ker se ni hotel dati osramotiti, je sprejel vadljo. Kakor veverica je splezal na visok drog, na katerem je bil pritrjen gumb, se je vsedel nanj, pomolel roke kvišku in zmagoslavno zaklical: »No, mali, tako visoko pa ne boš prišel!« in je splezal zopet dol. A Janez Bosko še hitreje gor, se je postavil na gumb na glavo in pomolel noge kvišku. Plesalec je ves osramočen pobral svoje stvari in se ni dal videti več v vasi.

Ta skrb za duše ostane značilna poteza v življenju don Boska. Ko je postal leta 1841 duhovnik, je imel priliko v ustanovah dveh mož opazovati in videti vso dušno in telesno bedo mladih ljudi. Večkrat je obiskoval »hišo Previdnosti« častiljivega Kotolenga, kjer je videl toliko mladih ljudi v cvetu mladosti čisto bolane in uničene, a jih je uničila — strast. Drug duhovnik, Kafaso, pa ga je opozoril na zapuščene mlade ljudi po trgovinah, tovarnah in ječah.

Don Boska je ta nesreča tolikih mladih duš hudo bolela in rekel si je: »Gotovo ne bi bili prišli ti mladi ljudje take daleč, ko bi bil kdo skrbel za nje in bi jih bil utrdil v veri.« In v njegovi duši je dozorel sklep, da hoče skrbeti za te mlade zapuščene ljudi. Božja previdnost mu je kmalu pripeljala 15letnega čisto zapuščena dečka, za katerega se je z vso ljubeznijo zavzel in ki mu je kmalu pripeljal še večje število drugih, ki so bili ravno tako zapuščeni kot on. Poučeval jih je, igral se je z njimi, zjutraj in zvečer je molil z njimi, ob nedeljah jih je vodil k službi božji in k svetim zakramentom. Imel je pri tem velike težave. Ni imel pripravnega prostora. Komaj je najel kako sobo, že so ga postavili na cesto radi hruma in trušča, ki so ga povzročali njegovi divji dečki. Nekaj časa je bival s svojimi gojenci — pod milim nebom. Nazadnje se mu je posrečilo, da je dobil v najem nek skedenj, ki ga je spremenil v kapelo. Dal mu je ime »oratorij« — molilnica, in sicer molilnica k »sv. Frančišku Saleškemu«, ker je imel ta svetnik toliko milobe in potrpežljivosti, lastnosti, ki jih je smatral Bosko za najpotrebnejše pri vzgoji mladine.

Njegovo delovanje je zadelo celo pri dobro mislečih ob veliki odpor, smatrali so ga za pretiranega in enkrat so ga mislili spraviti celo v umobolnico. Don Bosko se je norišnice rešil na način, ki je pokazal, da on prav nič ni zrel za norišnico. Nek znanec je namreč prišel k njemu in ga povabil, naj se pelje z njim na sprehod. Don Bosko je pa že kmalu opazil, kam ga hoče znanec spraviti. Pustil ga je prvega vstopiti v kočijo, hitro zaprl vrata in pokazal kočijažu, da naj pelje proti norišnici, kjer je njegov znanec dal seveda hitro obrniti!

Boskova ustanova pa je čudovito hitro rastla. Že čez par let je štel njegov oratorij nad 800 dečkov in vedno več jih je bilo in treba je bilo vedno več prostora. In vse se je posrečilo don Bosku, ki je bil reven kot berač, a je imel en studentec, iz katerega je črpal in ustvaril velike ustanove — zaupanje na božje Previdnosti. Z nekaj parami je začel zidati v Turinu cerkev Marije Pomočnice in jo je dokončal. Vedno več stavb je rastlo iz tal za njegove gojence, a on je bil večkrat brez vsakega denarja, tako da mu peki niso hoteli niti več dati kruha za njegove gojence. A kadar je bila sila

največja, je sam goreče molil in je pustil moliti svoje gojence in pomoč je prišla velikokrat na čisto nepričakovan in čudovit način.

Umrli je dne 31. januarja leta 1888. V življenju ga je Bog obdaroval z darom prerokovanja, z darom, da je bral v človeških dušah, kakor v odprtih knjigah, v življenju in po smrti je storil veliko čudežev. Njegovo življenje je že preiskano in upanje je, da bo že v letošnjem jubilejnim letu proglašen blaženim.

Da bi živel tudi v nas duh don Boska! Duh gorečnosti za zveličanje duš. Naj nam ne bo pretežko za duše bližnjih žrtvovati vsaj kako malenkost, ko je don Bosko za to posvetil vse svoje življenje!

In bodimo tudi mi ljudje zaupanja v božjo Previdnost! Težko je včasih človeško življenje, človek misli, da ni nobene luči, nobenega izhoda. A upajmo v neskončno dobrotljivega Boga, bodimo njegovi dobri otroci in on bo naš dober oče, ki nas ne bo zapustil!

★

Novi prestopi v katoliško Cerkev. Pri zadnjih velikih misijonih na Dunaju je prestopilo v katoliško Cerkev 200 oseb. Na Angleškem je postala katoličanka hčerka anglikanskega škofa v Bristolu, Doroteja Nikson. V kapeli gregorijanskega vseučilišča pa je izpovedal katoliško vero doktor Hoelscher s soprogo. Hoelscher je sin protestantskega pastora in ga je temeljito učenje pripeljalo v katoliško Cerkev. Dal se je krstiti tudi arabski poglavar Ali Ben Brain Mohatan, ki je živel dalje časa na Španskem in Francoskem.

Kitajski minister postal redovnik. V samostanu sv. Andreja v Bruggesu v Belgiji je položil redovniške obljube bivši kitajski ministrski predsednik Lou-Tseng-Tsiang. Zelo se zanima za razvoj katoliške Cerkve v svoji kitajski domovini in mu je menda od sv. Očeta odločena pri razširjanju krščanstva na Kitajskem odlična vloga.

Zamolčane številke. Junaška srčnost prvih kristjanov, ki so trumoma umirali za svojo vero, še tudi danes ni izumrla, čeravno bi jo svet najrajše zamolčal in prikri. V zadnjih sto letih je umrlo na tisoče kristjanov za svoje versko prepričanje. V Koreji je umrlo v tem času okoli 9000 ljudi mučeniške smrti; v Sijamu, Anamu in Tonkinu je moralo žrtvovati svoje življenje nad 40 tisoč katoličanov, ki niso hoteli teptati z nogami križ Kristusov. Na Kitajskem so leta 1900 poklali podivjani bokserji okoli 8000 kristjanov. Niso pa znane številke mučeniških žrtev v Rusiji, kjer je n. pr. car Nikolaj I. dal pomoriti samo 400 katoliških duhovnikov, tudi še ni znano število pričevalcev za vero iz mučeniške Mehike. Lahko se reče, da je v zadnjem stoletju prelilo kri za svojo vero 57.000 ljudi.

Preklic. Podpisani obžalujem, da sem zapeljan po brezvestnih osebah psoval in žalil gospoda Tomaža Ovčarja, bivšega oblastnega poslanca v Slovenjgradu. Preklicujem in obžalujem vse žalivke. — Slovenjgradec, dne 27. I. 1929. — Ludvik Pressnitz.

NAŠA DRUŠTVA

Kralj — protektor Orlov. V petek, 25. januarja je Nj. Vel. kralj sprejel zastopstvo Jugoslovanske orlovske zveze (dr. Zitka, dr. Basaja in dr. Kržana), ki ga je prosilo, da bi prevzel protektorat nad udeležbo jugoslovanskih Orlov na svetovaclavskih dneh v Pragi. Kralj je ta protektorat sprejel ter je sporočil Orlom in Orlicam pozdrave z željo, naj bi orlovska organizacija imela lepe uspehe pri delu.

Šmartno ob Dreti. Tretje leto že životari v naši mirni obmejni župniji prosvetno delovanje, zanašajoč lepe kulturne lastnosti v privatno kakor tudi javno življenje naše družabnosti. Taista ideja, ki prodira v široke ljudske plasti vsestransko širom naše domovine z istim programom, istim ciljem narodne zavesti in bratske ljubavi, probujajoč zlasti nadebudno mladino. Že za časa nemške nadoblasti je netla slovenska prosveta z borbenim geslom narodno probudo, ljubav in naobrazbo sploh širila potom knjig, časopisov ter društvenih prireditiv. A odkar je domovina slobodna ter Maribor jugoslovanski, je tudi njega spodnještajersko zaledje važno torišče narodne straže, narodne vzajemnosti v Prosvetni zvezi, koji pripada naše Prosvetno društvo. Društveno pa mislimo tudi na naše tam preko in gojimo pijeteto do prvoboriteljev narodne slobode. Da zamore društveni odbor kot posredovatelj teh idej vzorno delovati in napredovati, mora biti discipliniran ter podrejen višji inštanci, to je Prosvetni zvezi v Mariboru in vršiti njena navodila. Kakor gasilec do bližnjega, imej prosvetni član čustvo do sorojaka! — Ta motrenja sem zapisal k prireditvi našega društva dne 13. januarja t. l., z ozirom na desetletnico državnega ujedinjenja, koje prireditev opustiti, bi pomenjalo društveni greh in mračništvo. Po predavanju, odnosno deklamaciji so igralci, dosledni v svojih ulogah, izvedli čustvenim utisom na občinstvo A. Medvedovo štiridejanjo »Stari in mladi«. Saj se kažejo v njej izrazito slabe ljudske lastnosti in zvijače, a značilno sodeluje tudi dobrota. Prireditev je moralno kakor tudi gmotno dobro uspela. Občinstvo, ki je napolnilo docela lokal, je odhajalo z resnostjo v srcih. Spoštuj starše, pošteno delo, dom in domovino ter skupno bratsko državo! S sličnimi prireditvami si bo Prosvetno društvo pridobil smisel in razumevanje v občinstvu in se bo počutilo v naši probujajoči se župniji doma.

Remšnik. Naše izobraževalno društvo ima na Svečnico dvojno skioptično predavanje. Aparat dobimo iz Marenberga. Gospod tajnik marenberškega društva blagohotno pomaga pri aparatu in se na to tudi najbolj razume. Prve slike nam bodo kazale Marijo v upodablajoči umetnosti, druge pa zvezde. Prijatelji izobrazbe, pridite!

Hoče. Telovadni odsek Orla v Hočah priredi v nedeljo, dne 3. svečana, ob treh popoldne v gostilni gđc. Elke Frangež tombolo z raznimi lepimi dobitki. Po tomboli sledi lepa domača zabava, pri kateri svira na novo poživljeni tamburaški zbor bralnega društva. Ker je čisti dobiček namenjen za razne društvene potrebsčine, prosimo, da bi se ta dan ne prirejale kake druge pustne veselice v bližnji okolici. Vsi prijatelji tombole in vesele zabave uljudno povabljeni! Bog živi!

Sv. Barbara v Slov. gor. Člani bralnega društva iz občine Jablance prirede v nedeljo, dne 3. svečana, popoldne po večernicah, v društveni dvorani igro »Najdenček«. Zraven tega se še dostavijo tri smejalne predpustne burke: »Zamorec«, »Zaklad« in »Vedež«. Čisti dobiček je namenjen društveni knjižnici, ki zalaga udevedno z novimi knjigami.

Sv. Barbara v Haložah. Na Svečnico priredi Dekliška zveza, oziroma izobraževalno društvo igro »Najdena hči«. Začetek ob štirih popoldan. V nedeljo, dne 3. svečana, pa bo predpustna veselica pri g. Janku Debeljak v Medribniku s sodelovanjem hrvaških tamburašev iz Vinice. K obema prireditvama uljudno vabi odbor Dekliške zveze in izobraževalnega društva.

Sv. Lenart v Slov. gor. Kat. prosvetno društvo »Zarja« priredi na svečnico, dne 2. februarja v dvorani Narodnega doma ob treh popoldne igro »Namišljeni bolnika«, komedija v treh dejanjih. Kdor želi se iz srca nasmejati, naj ne zamudi tega predpustnega poštenega razvedrila!

Slov. Bistrica. Telovadno društvo Orel priredi v nedeljo, dne 3. februarja ob treh popoldne telovadno akademijo s pestrim sporedom. K obilni udeležbi vabi odbor. Bog živi!

Hajdina pri Ptuj. Ženski prosvetni tečaj na Hajdini se vrši v proslavo Materinskega dneva s sledečim sporedom: V soboto, dne 9. februarja: Ob osmih zjutraj sv. maša s cerkvenim govorom. Nato v Društvenem domu predavanja, ki so dopoldne ta-le: a) Katoliška žena in javnost — Janez Verbanjšak, kaplan. b) Vzgoja otrok v krščanski družini — ravnateljica A. Štupca iz Maribora. c) Telesna vzgoja žene — dr. Vrečko, zdravnik. Popoldan ob dveh: a) Treznostno gibanje, skioptično — ravnateljica Štupca. b) Kako razviti dobroteljsko — kaplan Janez Verbanjšak. c) Lepotni čut žene in njena okolica — prof. gospa Marija Štupca. d) Poslovanje dekliške organizacije in občni zbor. d) Lurški dogodki, skioptično — prof. gospa Mar. Štupca. V nedeljo, dne 10. februarja: Po rani službi božji predavanje: Slovenska pesem in naša mladina, ter skioptično predavanje o Lurdu za šolsko mladino. Popoldne po večernicah slavnostna sklepna akademija s petjem in deklamacijami, slavnostni govor, šaloigra »Zdaj gre sem, zdaj gre tja« v enem dejanju in igrokaz »Sv. Neža« v dveh dejanjih. — Dekleta, žene in matere, udeležite se polnoštevilno! Članice dekliških zvez, Marijinih družb širom naše ptujske okolice, ne prezrite teh dnevov! Za prenočišča in hrano bo preskrbljeno! Na prav veselo svidenje dne 9. in 10. februarja v naši lepi Hajdini! Bog živi!

Sv. Križ na Murskem polju. Zaradi velikega snega se je igra »Zapravljevec« preložila na Svečnico.

Velika Nedelja. Na pustno nedeljo, popoldne po večernicah, dne 10. februarja, vprizori v Društvenem domu domače Kat. bralno društvo lepo šaloigro. Vsi, ki se hočete za pust smejati, pridite gledat v sredi zime »Strica v toplicah«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Gornja Sv. Kungota. Na svečnico, dne 2. februarja, priredi tukajšnje Kat. prosvetno društvo divno, v srce segajočo igro »V Marijinem varstvu« v petih dejanjih v prostorih Kat. doma. Začetek ob treh popoldne, po sv. blagoslovu. Domačini in sosedje iz Svečine, Spodnje Kungote in Sv. Jurija, pridite!

Žiče. Orlovski odsek v Žičah priredi na svečnico, dne 2. februarja, lepo ljudsko igro »Nadan sodbe« v šoli v Žičah ob treh popoldne. Prijatelji mladine, pridite polnoštevilno! Bog živi!

Sv. Jurij ob južni žel. Gasilno društvo okolica priredi v dvorani Kat. doma dne 3. in 10. svečana popoldne po večernicah ljudsko igro v petih dejanjih »Deseti brat«. Igra je zanimiva in gre čisti dobiček za gasilni dom.

Šmarje pri Jelšah. Na svečnico, dne 2. februarja priredijo tukajšnje Orlice lepo igro »Izgubljeni raj«, obenem tudi orliško akademijo s prav lepimi točkami. Starši, posebno mamice, pristrčno vabljeni, kakor tudi vsi prijatelji naših naprednih deklet, ki si prizadevajo z dobrim in poštenim delom med svojo organizacijo vzgajati dobra dekleta, pridite pogledat njihovo delo popoldne po večernicah! Bog vas živi!

Naša nova povest.

Z današnjo številko smo začeli objavljati kot podlistek povest »Mož v sivi suknji«. Roman je iz Napoleonove dobe, je izredno zanimive ter napete vsebine. Povest je izpod peresa evropsko priznane pisateljice B. Orczy. Svojčas je objavila »Straža« od Orczy velezanimivo povest »Dušica« v treh delih. Za ta roman, ki je izšel v ponatisu v Ciri-lovi knjižnici, so se prijatelji dobre in zanimive knjige kar spipali. Družinski list »Mladika« je tudi objavil roman »Za Cezarja«, katerega je napisala ravnost ista pisateljica. Naše cenjene naročnike, čitatelje in prijatelje prosimo, da naj agitirajo za razširitev »Slovenskega Gospodarja« s posebnim povdankom na našo novo povest, ki bo zadovoljila in navdušila vse.

NOVICE

SAMOMOR.

»Slovenski Gospodar« je poročal o groznem samomoru dveh mladih ljudi v nekem mariborskem hotelu dne 5. januarja t. l. Takoj za tem je v isti številki poročal še o dveh drugih samomorih.

Samomor je po krščanskih pojmih nekaj strašnega. Dolžnost krščanskega tiska je, da ohrani v nas to grozo pred samomorom. To je tem bolj potrebno danes, ko samomor prihaja skoro v navado. Ko so mnogi, kakor se zdi, izgubili grozo pred samomorom.

Samomor je velika strahopetnost. — Koliko ljudi je na svetu, ki morajo nositi prav težke križe. Ljudi slepih, gluhih, nemih, hromih, pohabljenih, nezdravno bolnih. Mogoče ležijo že cela leta na bolniški postelji, mogoče nimajo nobene nade, da bi bili še katerikrat zdravi. In vendar pogumno nosijo svoj križ. Samomorilec pa, mogoče zaradi mnogo manjšega križa, vrže puško v koruzo, strahopetno zbeži pred križem, sam si vzame življenje. Strahopetnik!

Samomor je blaznost. Samomor je — smrtni greh. A Bog kaznuje smrtni greh s peklom. Samomorilec uide malemu križu in se strmoglavi v večno trpljenje. V večno noč. »Nimajo pokoja noč in dan.« — »Trpeli bodo celo večnost.« — V večnem ognju. Črv hude vesti ne umrje in ogenj ne ugasne. To niso prazne bajke, niso prazni strahovi, to je gola realnost, čista resnica. Če bi tudi samomorilec prej ne imel nobenih velikih grehov, samomor sam pri polni zavesti je smrtni greh. V enem oziru najstrašnejši greh, če samomorilec nam reč takoj izgubi zavest in nima več posebne milosti od Boga, da bi obžaloval svoj greh. Predrzno bi bilo upati na tako milost.

»Smrt grešnikov je strašno huda« — pravi sv. pismo. In zopet: »Strašno je pasti v roke živega Boga.« Če bi bili samomorilci to prej pomislili, pač bi jih bilo groza pred strašnim poseganjem v

pravice božje in bi si ne bili sami vzeli življenja!

OGROMEN IN NEVAREN POŽAR V DRAVOGRADU.

V pondeljek, dne 21. januarja, ob treh popoldne, je izbruhnil v rafineriji mineralnega olja v Dravogradu požar. — Podjetje je last gospoda Golla in leži v trikotu med koroško-labudsko železniško progo ter postajo. Celi Dravograd in okolica sta bila pri pogledu na izbruh požara v nepopisnem strahu. — Vsakdo je znal, da so shranjene v tovarniških skladiščih nevarne snovi kot mast, olje in bencin. Tovarna je poklicala takoj na pomoč gasilce iz Mute, Guštajna, Slovenjgradca in Maribora. Posebno dobrodošlo je bilo mariborsko gasilno društvo z dvema turbinskima brizgalnoma. Ogenj se je razširil v prav kratkem času tako, da je bilo videti goreči plamen in črne oblake dima po celi Dravski dolini.

Po dolgotrajnem, požrtvovalnem in napornem delovanju gasilcev se je posrečilo, požar omejiti v toliko, da se ni razširil v prostore, kjer so bile nagromadene velike množine olja ter bencina. Ako bi se ne bila posrečila omejitev, bi bila nastala po sosednjih skladiščih grozna eksplozija z nepreglednimi — strašnimi posledicami.

Rafinerija je postala žrtev plamenov. Požar je izbruhnil na ta način, da je počila oljevodna cev v rafineriji.

Posrečilo se je oteti še žago in stanovanjske hiše. Ogenj je divjal v pondeljek popoldne, celo noč in še v torek do čez poldan.

Škoda je pri tako opasnem in razsežnem požaru nepregledno velika ter za posestnika podjetja občutna.

Vsem, ki se hočete udeležiti binkoštnega romanja na Trsat! Kakor otroci laljine hrepene nazaj k materi, tako uhajajo tudi številnim romarjem večkrat misli na tiste ure in dneve, polne sreče in veselja, ki so jih preživeli na trsatskem griču, v trsatskem svetišču lansko leto! S solzami v očeh so se mnogi poslavljali, a v srcu gojili tiho nado, da se zopet kedaj povrnejo! Mnogi so nas prosili, naj tudi letos priredimo romanje na Trsat, da morejo pohiteti tja tudi tisti, ki so lansko leto iz kateregakoli vzroka ostali doma in le z mislimi sledili srečnim romarjem! Vsem, prav vsem, ki hočete letos na Trsat, se lahko ta želja izpolni! O binkoštih, torej v dneh od 18. do 20. maja t. l. (na binkoštno soboto se odpeljemo, na binkoštni pondeljek pa vrnemo!) se vrši romanje, katerega se lahko udeleži vsakdo. S pripravami smo pričeli že pred meseci; zdaj so vse splošne priprave že dovršene. Vozila bosta dva posebna vlaka: eden bode vozil iz Ljubljane, drugi pa iz Maribora. Naš mariborski posebni vlak bo vozil preko Zidanega mosta, Zagreba in Karlovca, ker je ta pot za nas krajša kakor preko Ljubljane. Podrobna pojasnila so se doposlala vsem preč. gospodom duhovnikom in se pošljejo brezplačno vsakomur, ki javi z dopisnico svoj naslov: Sv. vojski v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Vzglede ljudskega vzgojitelja. 80letnico je obhajal v Mozirju tamošnji vpokojeni gospod nadučitelj Franc Praprotnik. Rojen je bil dne 28. januarja 1849 pri Sv. Andražu v Savinjski dolini. Po končani gimnaziji se je posvetil vzgoji mladine. Leta 1874 je nastopil službo podučitelja v Limbušu pri Mariboru. L. 1881 je prišel za učitelja k Devici Mariji v Puščavo. Od leta 1889 je deloval do upokojitve leta 1915 kot vodja šole v Mozirju. Povsod, kjerkoli je služboval, je gojil sadjarstvo. Za svojega plodnega nega službovanja je poklical v življenje 11 drevesnic, v katerih je vzgojil 50.000 drevesc. Bil je tudi delaven kot sotruden priprostega in znanstv. časopisja. V znak priznanja in hvaležnosti za svoje delo je dobil več odlikovanj in diplom raznih gospodarskih ustanov. Pet občin ga je imenovalo za častnega občana. Tekom službovanja so mu šolske oblasti priznale delo z 28 priznalnimi dekreti. Pred par leti ga je odlikoval tudi N. Veličanstvo kralj Aleksander za zasluge na šolsko-gospodarskem polju z zlato kolajno. Častitljivemu jubilaru kličemo: Še na mnoga leta!

Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Za kaplana v Murski Soboti je postavljen Ivan Jerič. Alojzij Zdotski, dosedaj kaplan v Selnici ob Dravi, pride k Sv. Juriju pod Taborom. Ivan Mak pa iz Sv. Jurija pod Taborom v Selnico ob Dravi.

Smrtna kosa. V Sovnjaku, župnija št. Jurij ob Ščavnici, je dne 19. januarja t. l. umrla Marija Kolbl, rojena Hanželj, v 61. letu svoje starosti. Poročena je bila 46 let ter vzgojila devet otrok, izmed katerih je ena šolska sestra Virginija, tačas prednica v Škofjiloki, eden sin je med vojno pogrešan, katerega ni mogla pozabiti. Štiri otroci so že poročeni, trije pa pomagajo doma očetu. Bolehala je dolgo časa, pa mirno prenašala bolezen, bila večkrat previdena, in tudi zadnji dan pred smrtjo prejela sv. popotnico. Bog ji daj plačilo za trud in žrtve, ostalim pa sožalje!

Dijak smrtno ponesrečen. Petnajstletni Slavko Berglez, dijak III. celjske realne gimnazije, je drsal na drsalkah po ledu v parku v Celju. Omenjeni je bil znan kot izboren drsalec, a nesreča nič ne izbira. Nenadoma se je preveč sklonil naprej, zgubil ravnotežje, padel z vso silo po ledu. Sodrsalci so mu priskočili na pomoč, ga skušali dvigniti in zapazili, da leži dečko brez zavesti in bled kot mrlič. Ponesrečenega so prepeljali na dom in mu nudili vso mogočo pomoč. Fant je kljub vsestranskemu prizadevanju, ohraniti ga pri življenju, umrl radi notranjega krvavljenja.

Nesreča pri sankanju. V sredo, dne 23. januarja, se je zgodila pri sankanju na pobočju hriba sv. Jožefa pri Celju nesreča. Med ostalimi mladostnimi sankarji se je sankal tudi osemletni trgovec sinček Franc König. Deček ni obvladal sank, je zavil na stran in se preuknil. Padec s sank je bil tako nesrečen, da si je dečko zlomil levo nogo in moral iskati pomoči v celjski bolnici.

Koliko invalidov je v naši državi? — Nova vlada dela na spremembi invalidnega zakona in so pri tej priliki ugotovili, da je v naši državi 80.340 invalidov.

Med to število spadajo gluhonemi, slaboumní, za kojih preskrbo prispeva država. Invalidskih zavodov imamo pri nas 10.

Beračica zapustila 500.000 dinarjevi v Dubrovniku v Dalmaciji je umrla 20. januarja beračica, ki je zapustila premoženje 500.000 Din.

Snežni zameti — ovira za promet. — Snega je padlo po celi Evropi toliko kot nekač desetletij ne. Izredno visoki meg, zameti, plazovi in sneženi viharji so velika — velika ovira za železniški promet. Vlaki, če sploh morejo naprej, prihajajo z večurnimi zamudami. Snežni plazovi se udirajo na železniške tise. Železniško osebje se ima boriti v teh sneh z nepopisnimi ovirami in težkočami, da promet količkaj deluje. Snežne nepravilnosti so pri nas v Sloveniji, po celi naši državi in tudi v ostalih državah Evrope enako velike.

Vremensko čudo. Po Bosni in Hercegovini je močno snežilo zadnji petek in sobota. V soboto zvečer se je sneg nenadoma prevrgel v dež z ledeno mrzlim vetrom. V noči od sobote na nedeljo in sicer ob eni uri čez polnoč je začelo nenadoma silovito grmeti in je urezala v Mostarju strela v 400 let stari turški stolp (minaret). Udar strele je bil tako silovit, da se je stolp porušil. Strela je poškodovala turško molilnico tudi na znotraj.

Vlak ga je smrtno poškodoval. V noči od nedelje na ponedeljek se je na železniški progi med postajama Trbovlje in Zagorje pripetila huda nesreča. Po progi je šel mlad, gluhonem fant, ki ni opazil, da se mu bliža vlak. Vlak št. 621 je z vso silo pahnil fanta na stran, kjer je obležal nezavesten in s hudimi poškodbami. Fanta so naložili na prihodnji vlak, ga prepeljali v Trbovlje in od tukaj v Ljubljano, kjer ga je z glavnege kolodvora prepeljal rešilni avto v splošno bolnišnico. Gluhonemi mladenič je bil ves čas nezavesten, le za trenutek se je pred prevozom v bolnišnico osvestil, vendar pa niso mogli ljudje od njega izvedeti drugo, kot da je gluhonem, kar je pokazal z znakom. Dobil je pri sunku hude notranje poškodbe — zdrobilo mu je prsni koš in tudi glava je krvavela. Ponoči je gluhonem mladenič v bolnišnici umrl. Njegove identitete še niso ugotovili.

Smrt vsled opeklín. Dne 21. januarja je v Zverinjaku pri Brežicah poldrugo leto stara Ana Zorko tako nesrečno padla s peči na vroč štedilnik, da se je po vsem životu opekla. Otroka so takoj prepeljali v javno bolnico, vendar pa so opeklíne tako strašne, da je v velikih bolečinah že v sredo umrl.

Vlom na veliko pri belem dnevu v Berlinu. V četrtek, dne 24. januarja t. l., je bil izvršen na pošti v Berlinu pri belem dnevu vlom na veliko. Doslej neodkriti vlomilci so odnesli vrednosti za 800 tisoč mark.

Mačke so jedli za zajce. V Benetkah vlada silno razburjenje. Odkrito je bilo velikansko klanje mačk in ljudje ne vedo, ali so jedli mačke ali zajce. Stvar pa je v tem: Policija je napravila nepričakovan obisk dvema trgovcema s kožuhovino. Eden se je pisal Aldo Capella, drugi pa Otalo Brombera. Oba sta bila

Odvetnik

Dr. Anton Novačan

ima pisarno 122

v Celju, Glavni trg št. 9

nad Drofenikovo trgovino
„Pri Solncu“

obtožena, da sta kar na debelo pobijala mačke. V resnici je tudi policija našla v njih glavnem skladišču nič manj kot 50.000 kož od mačk. Vse so bile sijajno ustrojene in pripravljene za prodajo kot kože od bobra, risa, kune in drugih takih živali z dragocenim kožuhom. Oba uničevalca mačk pa sta se še na drug način izkazala kot zelo podjetna moža. Povsod po deželi sta imela svoje mačje lovce in meso ubitih živali sta prodajala v gostilne in tudi v najboljše hotele kot zajčje meso. Od vseh strani prihajajo sedaj pritožbe in prijave o izgubljenih mačkah. Čisto tiho pa so oni, ki so jedli po gostilnah »zajce« in ki sedaj čutijo, kakor da bi po želodcu nekaj — prav milo zavijalo svoj »miau«. Lov na mačke pa je bil dobičkanosen, le žal, da je sedaj vse te storije konec.

Grezen požar v Carigradu. Začetkom minulega tedna je izbruhnil v Carigradu požar v grškem delu mesta. Zaradi silnega vetra se je širil ogenj z izredno brzino. Grški del leži na griču, po njegovih ozkih ulicah je onemogočen vsak promet z vozovi, ker so zgrajene ulice radi hriba ena nad drugo. Radi silnega mraza je smrzovala voda v ceveh gasilnih sesalk kar sprotoma. Pogorelo je preko 1000 hiš, ki so bile po pretežni večini lesene. Hiše so bile prenapolnjene in radi tega znaša število ljudi brez strehe 5000. Prizadeti spadajo med najbolj siromašne sloje prebivalstva. — Stvarna škoda še ni do sedaj niti približno ugotovljena.

Kako se je polastil večkratni milijonar svojih otrok. Te dni je govoril celi Pariz o večkratnem ameriškem milijonarju Mr. Moodwarju iz Rochesterja v državi Newyork. Njegova žena živi že par let ločena od moža v Parizu. Mož jej je pošiljal 30.000 frankov mesečno in že iz te svote se da sklepati na veliko bogastvo tega gospoda. Pri ženi sta tudi živela in se šolala v pariških zavodih oba otroka: 13letna hčerkica in 9letni sinček. Ko sta se vračala otroka v sredo, dne 23. januarja v spremstvu domače vzgojiteljice iz šole proti stanovanju matere, se je pojavilo naenkrat petero mož na ulici. Možakarji so pograbili deca in jo odnesli v že pripravljeni avtomobil. Vzgojiteljica se je sicer postavila v bran in kričala, a to so ugnali z lahkoto. Krik ženske je privabil na od pomoč učitelja iz sosedne šole. Pognal se je na stopnico avtomobila in pogledal v notranjost. Pri tej priliki ga je nekdo udaril, ne meneč se za šipo, z vso silo po obrazu. Drobcí razbite šipe so ranili učitelja tako nevarno na vratu, da se je zgrudil nezavesten. Policija je kmalu dognala, da je ugrabil otroka — lastni oče, ker ni mogel pričakati, da bi mu bila deca priznana sodnim potom.

Kam je zbežal oče na avtomobilu z otroci, še ni znano.

Krvava volilna agitacija v Mehiki. V pokrajini Hidalgo v ameriškem državi Mehiko so se vršile dne 23. januarja politične agitacije radi volitev pokrajinskega predsednika. Pri tej priliki je bilo ta dan ubitih 44 oseb in 100 pa ranjenih.

To je bil plen za policijo. Policija velikega ameriškega mesta Čikago je napravila v ponedeljek, dne 21. januarja pogon za zločinci v večjem obsegu. Pri tej priliki je padlo v pest roki pravice 3394 zločincev. Med prijetimi je znatno število dolgo iskanih nevarnih roparjev in vlomilcev. V času, ko je bila policija na pogonu za nepridipravi, se ni zgodil v celem ogromnem mestu niti en zločin. Zadnjih sedem dni pred omejenim nastopom policije je bilo javljenih čikaškimi oblastim 104 roparski napadi in umori.

Zanimivosti.

PRVI RAZISKOVALNI POISKUSI JUŽNEGA TEČAJA.

Našim čitateljem smo že sporočili, da se je lotil Amerikanec Byrd raziskovanja južnega tečaja. Kot oporišče si je izbral Byrd isto točko na Rossovem ledenem polju, odkoder se je lotil potovanja proti tečaju leta 1910 lansko leto smrtno ponesrečeni Amundsen. Omenjena izhodna točka je močno izpostavljena viharjem, ki se pojavljajo krog Rossovega zaliva kar naenkrat in so tako silni, da je človek v tej nadlogi — brez moči. Prva naloga Byrdove ekspedicije je sedaj: izhodišče zavarovati z lopami ter lesom tako, da ga siloviti viharji ne bodo mogli odnesti ter vreči v morje. Ko bo enkrat ta izhodna točka dovolj kljubovala viharjem, bodo zgradili letišče za letalo, odkoder se bo lahko Byrd dvigal na polete proti tečaju in po povratku zopet nemoteno in brez življenske nevarnosti pristajal.

Poveljnik ekspedicije Byrd je že poletel doslej iz oporišča parkrat v smeri proti južnemu tečaju. Zaključek dosedajšnjih poletnih poskusov je ta, da je ledena poljana, ki se razteza proti tečaju, izredno težavna ter pustá. Nikjer ni videti kakih značilnih točk, po katerih bi si bilo mogoče uravnati smer, ako bi letalec slučajno zablodil. Črta, kjer se konča led in začne morje, je edina, ki se ostro loči in da spoznati, vse drugo je zabrisano v megli in oledeneli — belo blesteči planoti.

NEKAJ O ZAČASNEM GOSPODARJU AFGANISTANA.

Prvotnega in pravomočnega kralja Afganistana Amanulaha so strmoglavila uporna plemena, ki so proti njegovim evropskim novotarijam ter proti napredku. Mesto Amanulaha je bil izklican in kronan za afganistanskega kralja njegov brat. Začasni in resnični gospodar v Afganistanu je navaden — pustolovec ghazi Habib Ullah kan. To ravno kar navedeno ime si je ta mož pri vzlet sedaj, ker v resnici se imenuje Bakka Sakao in je sin navadnega nosača

vode. Po zunanosti je visok 1.80 m, izredno lep človek ter eden najboljših strelcev, uprav levjega poguma ter je mojster v bojevanju. Že v mladostnih letih je hlepel po gospodarstvu nad bojnimi silami.

Kot mlad človek se je maščeval radi storjene mu krivice nad prijatelji ter znanci s tem, da je ropal po deželi in uničeval vse, kar mu je prišlo pod roko.

Ker je nekoč ustrelil dva napadalca, je bil kot zločinec pripeljan v afganistansko prestolno mesto Kabul v verigah. Sodišče ga je obtožilo umora, ga tudi obsodilo ter pahnilo v ječo. Iz zaporov je bil izpuščen na podlagi izdane amnestije.

Oproščen ječe, se je podal v planine in se udajal tolovajskemu življenju. — Zbiral je krog sebe razbojniške tovariše, kradel, ropal in napadal je krog po raznih krajih neizmerno obširnega Afganistana. Pravi junak in oboževanec priprostega ljudstva je postal radi tega, ker plena ni delil le s svojimi sodrugji, ampak je dajal tudi izdatne podpore najbolj priprostim ter siromašnim.

Pri ravnokar označeni burni predzgodovini ljudskega junaka in dobrotnika Baka Sakao se ne smemo čuditi, da mu je narod začasno zaupal in poveril najvišjo čast ter dostojanstvo neomejenega gospodarja bajno razsežnega Afganistana.

*

Robinzoni v Tihem Oceanu.

Znameniti kapitan in raziskovalec Cook (izgovori: Kuk) je razkril javnosti na svojih pomorskih potovanjih — skrivnosti ogromnega Velikega ali Tihega Oceana, ki se razliva med Azijo, Avstralijo ter Ameriko. Kuk je bil ubit od domačinov na Havajskih otokih v Velikem Oceanu. Kljub smrti Kukovi so se raznesle krog po svetu vesti o njegovih pravljičnih odkritjih. Predvsem so se širile govorice o nekem krušnem sadu, ki doseže velikost človeške glave in tekne kakor kruh. Od Kuka odkrito krušno drevo so hoteli poiskati, da bi uporabljali njegov sad kot poceni prehrano za črne afrikanske sužnje.

Angleški kralj Jurij III. je dal na razpolago 200tonsko ladjo z imenom »Bounty«. Moštvo jadrnice je obstojalo iz spremljevalcev ubitega Kuka in bi naj poiskalo krušno drevo. Ladja se je podala na daljno pot leta 1787 proti skupini otokov v Tihem Oceanu, ki se imenujejo »Gesellschaftsinsel«.

Dosegla je srečno zgoraj omenjeno otočje skupino in se ustavila ob otoku Tahiti. Mornarji so zadeli na otoku na nepopisne naravne krasote ter bogastva. Razven tega so bili domačini polni spoštovanja ter ljubezni do novodošlih belih prijateljev.

Jadrnica je imela od angleške vlade povelje, po daljšem pristanku na Tahiti odjadrti proti Tongi (skupina otokov, ki ležijo od Tahiti bolj proti Avstraliji). Mornarji so dobro vedeli, da bodo morali tudi iz Tongo skupine kmalu odriniti nazaj na Angleško in bo konec rajske sreče novih krajev.

Pomorščaku Kristijanu se je posrečilo, da je pridobil tovariše za upor — proti ladijskemu kapitanu. Kapitana in oficirje so uporniki nekega dne pograbili, jih pobasali v čoln in jih pustili na sredini Tihega Oceana nadaljni usodi. Ubogi kapitan je blodil z 19 možmi šest tednov po širnem morju, dokler ni zanesel slučaj čoln proti otoku Timor (blizu velikega in znanega otoka Java), kjer je zadel na angleške koloniste in bil rešen.

Od zgoraj omenjenih 25 upornikov se je hotela večina vrniti in ostati na rajskem otoku Tahiti, kjer se jim je godilo nekaj mesecev tako nébeško udobno.

Poveljnik upora Kristijan, ki se je bal morebitnega zasledovanja od strani angleške vlade, je zapustil na ladiji »Bounty« z 8 možmi, katerim se je pridružilo 6 mož domačinov, z 12 ženami Tahiti in se je podal na otok Pitcairn. Otok leži bolj proti ameriški obali, je čisto osamljen in meri 5 kvadratnih kilometrov. Obrežje otoka je izredno strojno in je pristanek večjim ladjam nemogoč. Na tem čisto samotnem kraju se je naselil Kristijan. Po naselitvi je dal celo razdreti in potopiti ladjo, na kateri je dosegel to samotno točko.

Duša upora Kristijan je bil prepričan, da bo ustvaril na osamelem otoku zemeljski raj, kakor ga je okušal na Tahiti, a se je bridko varal.

Beli Kristijanovi spremljevalci so začeli nečuvno stiskati moške domačine iz Tahiti. Domačini so se uprli, pa so podlegli belokožcem, ker so tem pomagale iz Tahiti pripeljane ženske, ki so svoje lastne može pobile.

S tem s krvjo ter smrtjo zatrtim uporom je pričelo na sicer bogatem otoku življenje polno sovraštva ter pobojev.

Po 11 letih bivanja na Pitcairn, torej leta 1800, je bil na otoku samo eden mož, po imenu Adams, ki je imel nekaj žen in 20 otrok. Uvidel je, da sta uničila moško prebivalstvo otoka živalska podivjanost, ki izvira iz popolnega — brezverstva. Začel je pri preostalih svojcih z najboljši strogo krščansko vzgojo, ki je rodila v par letih najlepše uspehe in sadove.

Osamljeni otok Pitcairn so odkrili zo pet v letih 1808 in 1814. Poročila iz teh let beležijo, da niso našli raziskovalci Tihega Oceana nikjer tako nedolžnih ter dobrih ljudi kakor na tem otoku. Upeljava krščanske vere in morale je prelevila otok v par letih v nepopisni raj sreče, nedolžnosti in vsestranskega zadovolja. V tej samoti je živel strogo pokristjanjeni človek srečno, zadovoljno in naravno kakor Adam in Eva v paradižu pred grehom.

Z leti so se presrečni samotarji tako razmnožili, da ni bilo več prostora v raju. Leta 1956 se je moralo z otoka izseliti 190 oseb. Te ljudi so prepeljali na otok Nordfolk, ki leži blizu Avstralije. Otok meri 39 kvadratnih kilometrov in je po podnebjju ter rastlinstvu — pravi park.

Presrečni ljudje iz Pitcairn se niso počutili v novem raju tako srečne, kakor v starem. Več družin se je preselilo nazaj na otok Pitcairn, ki šteje danes

175 prebivalcev. Na otoku Nordfolk živi danes 720 oseb.

Rajski otok Pitcairn obiskujejo v sedajšnjih časih lovci na kite in bogatini iz Avstralije.

Znanstveniki se pečajo s prebivalci, ki so narasli v posebno človeško pleme vsled križanja med Severoevropejci in Polinezi.

Novo človeško pleme na samotnem rajskem otoku živi še danes v vsej sreči, naravnem blagostanju in strogo po načelih krščanske vere in morale.

Novo knjige.

»Prijateljski v ugankah«. Mladinski pesnik A. Čebular podaja v lični zbirki slovenski mladini zvrhan košek orehov in lešnikov-ugank: 150 živalic nastopa v teh ugankah, mladih čitateljev prijetna in zabavna naloga pa je, da pogodijo njih imena. Vsebinsko knjižice preveva bujna domišljija pisatelja, ki je znan vzgojitelj — najlepše zrcalo zdrave otroške duše. Zbirka je v malem prirodopis za naše najmlajše. Otrok se ga bo naučil kar igraje, da sam ne bo vedel kdaj. Čital in ugibal bo, mladi duh se bo vežbal, razum bistril, spoznanje bo raslo. Tako je združeno koristno s prijetnim. Mladina se na ta način že v zgodnji mladosti navadi dobro opazovati, kar je velikega vzgojnega pomena. Lična knjižica, ki jo krasi tudi nekaj lesorezov pisatelja, stane mehko vezana 6 Din, trdo vezana 10 Din. Dobi se pri založnici — »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, Poljanski nasip 10, kakor tudi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Dolgi zimski večeri so pustji, ako pri hiši ni razvedrila. Najboljše razvedrilo je dobra knjiga. Kdor jo želi imeti, si naj nabavi zelo lepo povest »Odpoved nesrečne žene«. Čitalo jo je že nad 10 tisoč ljudi. Stane samo 12 Din in se dobi v obeh Cirilovih prodajalnah v Mariboru, v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju in v Jugoslovanski knjigarni ter v Novi založbi v Ljubljani.

Cene in sejska poročila.

Vrednost denarja. 1 nemška marka 13.54 Din, 1 ogrski pengö 9.93 Din, 1 švicarski frank 10.98 Din, 1 avstrijski šiling 8.01 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.69 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din.

Mariborsko sejsko poročilo od 22. I. 1929. Prignanih je bilo: 9 konj, 14 bikov, 245 volov, 301 krava in 3 teleta. Skupaj 572 komadov. Povprečne cene za različne živalske sorte so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8 do 8.50 Din, poldebili voli od 7 do 7.50 Din, plemenski voli od 6.50 do 7 Din, biki za klanje od 6.75 do 8.50 Din, klavne krave debele od 6.50 do 7 Din, plemenske krave od 5 do 6 Din, krave za klobasarje od 3.50 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 6 do 8 Din. Prodalo se je 371 komadov, od teh v Italijo 106 komadov in v Avstrijo 56 komadov.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 25. januarja 1929 je bilo pripeljanih 17

svinjn. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 3 do 1 mesece stari 280 do 450 Din, 5—7 mesecev 480 do 550 Din, 8—10 mesecev stari 580—750 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 36 do 18 Din. Prodanih je bilo 6 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 1 kg od 10 do 18 Din, telečje meso od 15 do 22.50 Din, svinjsko meso od 15 do 25 Din.

Tržne cene v Mariboru od 26. januarja 1929. Na zadnji mariborski trg dne 26. januarja so pripeljali špeharji 112 voz z mesom. Svinjsko meso je bilo po 18 do 25 Din 1 kg. Krompir je bil po 1.50 do 2 Din, čebula po 4 do 5 Din. Pšenica je bila po 3 Din, rž po 2.50 Din, ječmen po 1 Din, oves po 1.50 Din, kuzuza po 2.50 Din, ajda po 2 Din, fižol po 4 do 5 Din, proso po 1 Din, grah po 14 do 16 Din. Kokoši komad po 45 do 45 Din, piščanci par po 45 do 75 Din, race in gosi komad po 60 do 100 Din. Jabolka so po 1 do 10 Din.

Iz žitnega trga. V Ljubljani so: deželni pridelki (vse samo ponudbe, slovenske postaje, plač. 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 2% 287.50—290, febr. 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310; moka 0 g vagon blago franko Ljubljana plačljivo po prejem 420—425, soržica franko postaja Domžale 277.50—280, kuzuza laplatska 325—330, času pri merno suha 295—297.50, ječmen bar. pol. 345—347.50, bč. 330—215, otrobi 180—185 Promet 42 vagonov pšenice. — Novi Sad: Pšenica: bač. 245—247.50, ban. 237.50—240, oves bač sr. slav. 240—245, kuzuza 252.50—257.50, bač. 2. 262.50—267.50, 8, 4, 5. 285—287.50, sr. 252.50—257.50, 2. 262.50—267.50, 3, 4, 5. 285—287.50, ječmen 252.50—257.50, bač. pol. 270—280, moka 0 g 340—350, št. 2 320—330, št. 5 300—310, št. 6 270—275, št. 7 260—265, št. 8 205—315, otrobi 180—185. Promet 2 vagonov pšenice, 185 kuzuze, 2 ječmena in 1 moka.

*

Gospodarska obvestila.

Tečaj za sadjarske pomočnike — oskrbovalce sadnega drevja) se vrši letos na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Namen tečaja je, izobraziti ne prestare moške delovne moči v vseh najvažnejših sadjarskih opravilih v sadovnjaku in drevesnici, n. pr. pri vzgoji, sajenju, oskrbi, čiščenju, trebljenju, pomlajanju, precepljanju in gnojenju sadnega drevja, pri zatiranju škodljivcev in boleznih ter pri najvažnejših načinih sadne uporabe. Tečaj traja 5 tednov in se vrši v treh razdobjih: a) tri tedne spomladi, od 4. do 23. marca; b) 1 teden poleti, od 10. do 15. junija in c) 1 teden jeseni, od 23. do 28. septembra. — Udeleženci dobe hrano in stanovanje v zavodu brezplačno. Ob zaključku tečaja delajo praktičen izpit in prejmejo izpričevalo, ki jih usposablja za izvrševanje raznih sadjarskih opravil pri lastnikih drevesnic in sadovnjakov proti primerni nagradi. Prosilci iz mariborske oblasti, stari najmanj 18 let, naj pošljejo pravilno kolekovane prošnje — kolek 5 Din — najkasneje do 22. svečana t. l. podpisane ravnateljstvu. Tej prošnji je priložiti krstni list, domovnico, spričevalo o navedeni in poslednje šolsko spričevalo. — Ravnateljstvo oblastne in sadjarske šole v Mariboru.

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši dne 1. in 2. marca na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Potrebni, ki izkažejo to s potrdilom pristojnega občinskega urada, dobe prispevek za prenočišče in hrano. Zanimanci, ki se žele

tečaja udeležiti, naj javijo to z dopisnico najkasneje do dne 25. februarja ravnateljstvu šole.

Tečaji za izobrazbo v vinarstvu in sadjarstvu. V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se priredita od 1. marca do 1. decembra t. l. dva devetmesečna tečaja pri oblastnih trsnicah in drevesnicah: v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru, in v Kapeli, p. Slatina-Radenci. V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trsnici, v sadonosniku, v drevesnici in v vinski kleti neobhodno potrebno. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din na roko za nabavo manjših potrebščin. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki mladeniči iz mariborske oblasti, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil v vinarstvu in sadjarstvu. Prošnjam za sprejem, kolekovanim z 20 Din, in 5 Din je priložiti: 1. krstni list, 2. zdravniško spričevalo, 3. navedeno spričevalo, 4. izjavo staršev, da pušče prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in 5. odpustnico osnovne šole. Tako opremljeno prošnjo naj prosilci osebno izročijo upravitelju oblastne trsnice in drevesnice v Pekrah ali v Kapeli, kjer pač žele obiskovati tečaj, najkasneje do 10. februarja t. l. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 20. februarju obveščeni. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja spričevalo o doseženi sposobnosti za opravila v vinarstvu in sadjarstvu. — Komisar za samoupravne posle mariborske oblasti: dr. Leskovar.

Prosvetno-strokovni tečaj v Kapeli pri Radencih. V dneh 2. in 3. februarja t. l. priredi Prosvetna zveza v Mariboru za kraje Kapela-Radenci in okolico v Kapeli pri g. Lukovnjaku dvodnevni prosvetno-strokovni tečaj, na katerem bodeta predavala g. Vladimir Pušenjak o združništvu, narodnem gospodarstvu in davkih, ter g. inž. Ferlic o vinarstvu ter sadjarstvu. Tečaj se prične po ranem sv. opravilu. Ker je tečaj namenjen kulturnemu in gospodarskemu dvigu našega ljudstva, je pričakovati, da se bodo z njim mnogi udeleženci okoristili!

Hmeljarjem! 5000 komadov hmelovk od 5—9 metrov dolgih proda Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Znižanje carine. V poljedelskem ministarstvu izdelujejo nov pravilnik o uvoznih in izvoznih carinah za poljedelske pridelke in potrebščine. Uvozna carina na pluge in nekatere poljedelske stroje bo čisto odpravljena. Obenem bo pa tudi zelo znižana ali pa čisto odpravljena izvozna carina na večino poljedelskih pridelkov. S tem bo omogočeno, da bodo mogli naši poljedelci uspešneje konkurirati na tujih trgih, kar bo sigurno zelo povečalo naš izvoz.

Zatiranje vran. Da se omeji nadaljnje razmnoževanje vran, ki delajo že prav občutno škodo zlasti poljedelcem, je sklenil oblastni odbor mariborske oblasti pospeševati zatiranje vran. Najboljši čas je sedaj po zimi in najboljši način polaganja strupa! V ta namen se je naj-

bolje obnesla takozvana »fosforjeva pasta«. Da se ta akcija čim obširneje izvede, priznava oblastni odbor mariborske oblasti na tozadevno prošnjo občinom in kmetijskim korporacijam 50% podporo za nabavo »fosforove paste«. Prošnje, kolkovane z 5 Din, je vlagati naravnost na oblastni odbor v Mariboru. Natančna navodila za vlaganje teh prošenj, kakor tudi za najuspešnejši način zatiranja vran se dobi na vsakem občinskem predstojništvu.

Gospodarsko obvestilo iz Slovenskih goric. Lanska sadna letina je bila v naših Slovenskih goricah prilično dobra. Prodalo se je precej namiznega sadja v inozemstvo. Imajo pa še ljudje sedaj veliko raznovrstnega vina, šmarnice in jabolčnika, jabolčnik pa se žalibog ne bo mogel letos tako drago vnovčiti, kakor n. pr. lansko leto. Vzrok temu je, ker je pridelek petkrat večji, kakor je bil leta 1926, na 1927 sploh ne smemo računati, ker takrat je domala skoraj vse pozeblo, zato je prišel stari jabolčnik še na štiri dinarje v kleti. Pri letošnji prodaji pa bo tudi škodovala slaba prodaja hmelja v Savinjski dolini, v Slovenskih goricah so pokupili jabolčnik Savinjšani, ker so zmiraj drago prodajali hmelj. Letos se ne more računati na to, zato bodo tudi cene ostale najbrže nizke, ker je pijače preveč.

*

R. Košar:

Spremembe v trgovinski pogodbi z Avstrijo.

Stara, leta 1925 sklenjena trgovska pogodba z Nemško Avstrijo, ni več povsem odgovarjala gospodarskim razmeram in težnjam obeh držav in zato se je začela revidirati. Medsebojna pogajanja so trajala dolge mesece in na starega leta dan se je podpisal obojestranski sporazum, ki je stopil v veljavo dne 10. januarja t. l. V nekaterih točkah so popustili Nemci, v drugih naši, nekatere carinske postavke so se zvišale na avstrijski, druge na jugoslovanski strani; pri eni panogi narodnega gospodarstva so godrnjali Nemci, češ, da so prikrajšani, pri drugi pa mi. Vsakemu posamezniku se pri tako ogromnem številu vprašanj in križajočih se interesov pač ne more ustreči, saj še oče ne more zadostiti vsem željam svojih otrok. Svoje državne interese v splošnem pa je skušala občuvati vsaka prizadetih držav in to je tudi dosegla, ker sicer ne bi prišlo do sporazuma in podpisa naknadnega trgovinskega sporazuma.

Popust pri uvozu sadja.

Mi Slovenci smo glasom teh novih carinskih sprememb z ozirom na našo kmetijsko gospodarstvo deloma pridobili in deloma izgubili. Ako bi bila pri nas bolj razvita trgovina z grozdem, in Bog daj, da bi se razvila do najvišje popolnosti, bi se veselili vinogradniki, ker se je znižala carina od 15 na 10 zlatih kron za uvoz grozdja. Sadjarji so z novimi tarifi lahko izredno zadovoljni, ker bodo od 1. septembra do 15. novembra plačevali samo 1 zlato krono za 100

kg jabolk, dočim so prej plačevali 2 zl. K; za hruške bodo plačevali 2 zl. K namesto 5, sveže nepakovane slive pa so proste carine, dočim se je prej plačevalo 1 zl. K. Za suhe slive se je prej plačevalo 6 zl. K, ako so bile nepakovane, sedaj pa nič, pakovane slive pa so se znižale od 8 zl. K na 2.50 K. Carina za slivovko se je znižala za polovico, od 150 zl. K na 75, uvoz bučnega olja je prost, dočim se je do sedaj plačevalo 5 zl. K za 100 kg.

Pogodba in živinorejci.

Živinorejci pa novih pogodb ne bodo tako veseli, ker so se carine občutno zvišale. Nemška Avstrija je hotela na vsak način še dvigniti z novimi carinami svojo lepo se razvijajočo živinorejo. Tako se je dvignila uvozna carina za delovno in plemensko govejo živino od 25 zl. K na 50, za mlade vole od 15 na 35, za svinje od 40—110 kg od 9 na 18, za delavne konje čez 2 leti starosti do 60 na 130, za žrebeta do dveh let od 30 na 75 zl. K, dočim je važno, da se je znižala uvozna carina za teleta od 4 na 1 in za prešiče nad 110 kg od 3 na nič K. Svinje nad 100 kg so torej vsake carine proste.

Pri teh carinah so menda najbolj prizadeti oni naši živinorejci, ki gojijo pršutnike od 40—110 kg, kar je tem hujše, ker zadene ta carina ravno naše najubkejšje kmetske sloje.

Iz lastne izkušnje vem, da je to za nas Slovence pereče vprašanje že leta 1924 pri sklepanju prvotne trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo bilo predmet ostrih razprav med obema vladama, ker Nemci niso hoteli nikakor pristati na zahtevano znižano carino 3 zl. K za pršutnike, kakor so to dovolili za svinje nad 110 kg. Ker se mi je zadeva zdela tedaj nepravilna in nelogična, sem tudi njemu je prodaja pršutnikov skoraj prišel do zaključka, da živi pač nemško avstrijski kmet, nagornjak in delavec, vsled alpskega položaja v istih slabih gospodarskih razmerah kakor naš. Tudi njemu je prodaja pršutnikov skoraj edini vir dohodkov. Razumel sem torej, da ga hoče vlada zaščititi z visoko uvožno carino, kakor bi se tudi mi branili, ako bi se hotelo k nam uvažati isto blago. Sedajna, novo povišana carina pa ne velja toliko nam, kakor poljski državi, proti kojemu uvozu se hoče Nemška Avstrija zavarovati. Saj se je n. pr. lani glasom statistike uvozilo na dunajski trg izmed 806.000 svinj samo iz Poljske 600.000 komadov, dočim je Avstrija prispevala samo 1%.

Poljedelci in pogodba.

Poljedelcem se je tudi zvišala uvozna carina na zrnje, kar pa za Slovenijo ne pride toliko v poštev, ker smo v tem oziru pasivni.

Nekaj o prednostih in slabostih pogodbe.

V splošnem lahko rečemo, da Slovenija s spremenjenimi carinskimi postavkami ni na boljšem, ne na slabšem. Ako bi obdržali dosedanji način izrabljanja naših kmetijskih pridelkov. Izgube na eni strani, krije dobiček na dru-

gi. Čisto drugo razmerje pa bi nastalo, ako bi se naše gospodarstvo prilagodilo trgovskim prilikam sosednih držav, in ako bi začeli umno izrabljati dane trgovske prilike! Naši pršutniki n. pr. ne bodo več mogli prihajati na nemški trg v tolikem številu. Zato pa bi naj gledali naši gospodarji, da si vzredijo kolikor mogoče svinje nad 110 kg težke, ki so carine proste, trgovina pa naj za ostale pršutnike usmeri svoj delokrog v Italijo, ki je naš dober odjemalec v tej stroki. Kupčija s teleti je bila dosedaj z Nemško Avstrijo že dokaj živahna in se bo še podvojila, ker se je carina trikrat znižala. Za ugodni izvoz jabolk, hrušk in sliv so dani vsi pogoji in na tisoče in tisoče vagonov tega blaga je šlo že dosedaj v Nemško Avstrijo. Negujmo sadno drevje in upoštevajmo tudi strokovna navodila za sušenje sadja itd. Kaj se da doseči s smotrenim delom, nam pove statistika Nemške Avstrije, iz koje hočem navesti nekaj primernih zgledov:

Tako se je n. pr. v splošnem podvojil pridelek žita in pšenice napram letu 1919. Krompirja ne uvažajo več vkljub milijonom delavcev v industriji, ampak že gledajo za izvozom. Začeli so se tudi baviti s sajenjem sladkorne pese. Dočim so morali leta 1919 uvažati še 95% dragega inozemskega sladkorja, ga pridelajo danes doma že 65%. Tudi živinoreja je silno napredovala. Danes pridelujejo kmetje že toliko živine, da krije 60% domačih potreb. Mlekarstvo se je silno razvilo. Gotovo se še spominjamo na prva povojna leta, ko je neka mariborska tvrdka pobirala po vsem Spodnje-Štajerskem mleko po dobrih cenah ter ga na stotine vagonov pošiljala v Nemško Avstrijo. Danes proizvajajo nemški kmetje že dovolj mleka sami za domači trg, dočim se je moralo leta 1919 uvažati 385.000.000 l.

Smotrena delavnost nemško-avstrijskih kmetovalcev je prihranila državni lanske leto okrog 374 milijonov šilingov (skoraj tri milijarde dinarjev) na uvozu napram letu 1919. Bog daj, da bi tudi naša marljiva Slovenija čez deset let izkazala vsaj približni odstotek poviška glede izvoza svojih pridelkov.

*

Sadjarjem v prevdarek!

Mnogi sadjar sadi sadna drevesca tja v en dan, najsi bo zemlja in lega prikladna dotični sorti ali ne. Na posledice pa nihče ne pomisli.

Toda temu ni tako! Zelo malo sort sadnega drevja uspeva v različnih zemljah ali legah. V hribih imamo dobre in slabe zemlje, senčne in solnčne lege. — Precej sadjarjev še niti pojma nima v tem oziru. Marsikateri še tega razumeti noče, kar se seveda póżneje prav bridko maščuje.

Veliko v tem oziru grešijo kmetje — drevesničarji, ki cepijo po svojih drevesnicah samo po eno sorto, tako n. pr. samo damasonko. Kako naj dela tak drevesničar za povzdigo sadjarstva? Sadjar v hribih z globoko pa tudi s tanko zemljo ter z ilovnato in kamenito plastjo. s senčno in solnčno lego pač ne

more rabiti samo ene sorte, ki bi bila v prospeh sadjarstva.

Drevesničar in sadjar morata iti roko v roki, ako hočemo pospešiti napredek sadjarstva. Drevesničarji bi naj gojili različne sorte sadnih drevesc in to take, ki v dotičnem kraju dobro uspevajo in slednjič bi naj bil vsak dobro poučen o sortah, kakšno zemljo in sorto zahteva dotična sorta, ki jo goji.

Pri oddaji sadnih drevesc bi drevesničarjeva naloga bila, da kmeta sadjarja pouči, katero sorto naj sadi v tej ali oni legi, v taki in takšni zemlji. Le na ta način smo sigurni, da naš trud ne bode zastonj.

Slišali smo premnogokrat o enotnih nasadih, to je saditi le eno ali dve sorti, kar pa v hribih z raznolično zemljo in lego ne bo šlo. Seveda pri tem ne mislim, da bi sadili vse mogoče sorte. Pač pa po naravi sami se bo treba obračati, posebno v hribih, kjer se razprostirajo obsežni sadonosniki. V takih slučajih, kjer rabi sadjar večjo količino sadnega drevja, vam sadjerejci priporočam izkušnega in sanesljivega drevesničarja, ki vam bo nudil to, kar je za vaše zemljišče primerno, poleg tega vas bo pa še poučil, kako in kje sadite to in ono sorto. Takih drevesničarjev s samo eno sorto se pa treba ogibati, posebno kdor ne pozna zahtev sorte.

Z mirno vestjo vam lahko priporočam prav zanesljivega in poštenega drevesničarja v bližini Maribora in ta je dični gospod Ivan Dolinšek, drevesničar v Kamnici pri Mariboru, do katerega se sadjerejci obračate s popolnim zaupanjem. Kajti on je požrtvovalen v vsakem oziru ter rad pomaga stvarno in s poukom.

Končno pripomnim: Sadjerejci, proučujte svojo zemljo, kjer mislite saditi! Nadalje, katere sorte bi bile za vašo lego in zemljo. Pomislite tudi dobro, katere sorte so dosedaj najbolj se obnesle. Ko ste vse dobro premislili, potem še le idite k izkušnemu drevesničarju in si naročite vašim razmeram primerne sorte!

Le ako bomo delali tehtno in prevdar no, naravi primerno, le tem potom bomo prišli do boljših uspehov. Tu ne pomaga nobeno pretiravanje, ampak vse okolnosti je treba vzeti v ozir, ako hočemo našim potomcem boljše bodočnosti. . .

Z sadjarskim pozdravom!

Jože Vezjak.

Listnica uprave.

CENJENE NAROČNIKE PROSIMO, da čimpreje poravnajo naročnino za »Slovenskega Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavil list, ki niso vsaj deloma plačali naročnine za leto 1929. Položnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

ZA RAZVEDRILLO

Kdo je nobel? Dva fantka sta se razgovarjala, kdo je nobel. Prvi je dejal: »Moj oče je nobel! On vsako nedeljo obleče svežo srajco!« — Drugi je dejal: »Moj je bolj nobel, on obleče dvakrat na teden svežo srajco!« — »Kaj misliš, kdo je pa najbolj nobel?« — »Kdo pa?« — »Bivši nemški cesar Viljem. On pa srajco obleče, pa sleče, obleče pa zopet sleče!«

Ni še v raju. Kmet je ležal dolgo v nezavesti. Ko se zbudi, vpraša: »Ali sem že v raju?« — Žena mu odgovori: »Ne še, saj sem še jaz poleg tebe!«

Za kaj je suh kruh dober. Oče je prigozarjal fantku: »Le jej suh kruh, boš imel rdeče ustnice!« — Fantek je gledal očeta, ki je imel rdeč nos in mu rekel: »Vi ste morali dosti suhega kruha vohati, ko imate tako rdeč nos!«

Na konjskem sejmu. Cigan je prodal konja. Pa je rekel kmetu: »Umakni se, da te konj ne bo brcnil!« — Kmet je pa pogledal staro mulo in cigana ter odgovoril: »Brcnil bi morda že, samo kdo mu bo nogo dvignil!«

Pravična pravda. Židov je tožil. Ko je bila razprava, ni bil sam v mestu, pač pa je naročil, naj mu odvetnik takoj brzojavljavi o izidu. In res je dobil brzojav: »Pravična stvar je zmagala.« — Židov je takoj odbrzojavil: »Uložite takoj ugovor!«

Revščina ni sramota. Dijak bi moral plačati kazen, pa se je izgovarjal: »Nimam drugega bogastva kot svojo pamet.« — Profesor pa mu je rekel: »Spriči tega se zavedajte, da revščina ni nobena sramota!«

DOPISI

Pameče. Komaj je preteklo pol meseca v novem letu, že je smrt zahtevala dve težki žrtvi. Na dan novega leta je legla k večnemu počitku v starosti 69 let blaga mati po domače Hermanova, žena dolgoletnega, tukajšnjega župana. Bila je brez otrok, pa je za številne svoje rejence skrbeli s pravo materinsko ljubeznijo ter v občini v obče slovela kot mati ubogih. Čez leto dni bi obhajalo zlato poroko, a jo je Vsemogočni prej poklical na nebeško gostijo. Še z bolj kruto roko je smrt čez 12 dni posegla v sosednjo hišo uglednega veleposestnika in lesnega trgovca gospoda Antona Savca ter štirim nedoraslim otročičem ugrabila iskrenoljubljeno mamico v njeni najlepši starosti komaj 29 let. Ni bila samo otrokom ljubeča mati, možu dobra žena in družini skrbna gospodinja, po svojem prikupljivem značaju in iskreni gostoljubnosti je slovela daleč po soseski, za kar gotovo že uživa večno plačilo, saj že njena Bogu udana smrt je bila popolnoma v skladu s čednostnim življenjem.

Pameče. Kruta smrt, ki povzroča toliko boli, je prišla k nam, a oditi ne mara. Tako je nam letos v tedenskih presledkih vzela že četrto žrtev iz naše male občine. Prvo je poklical Vsemogočni po zasluženem plačilo priljubljeno Hermanovo mamico, soprogo našega gospoda župana Pogača. Bog njej kot nam ni dopustil veselega trenutka, ko bi prihodnje leto stala s svojim možem pred altarjem kot zlatoporočnica. Nemila smrt je dne 12. t. m. iztrgala štirim malim otročičem zlato mater, možu nenadno

mestljivo soprogo gospo Pavlo Savc v cvetu življenja. Obe ti pokojni sta bili vzorni gospodinjini, ženi blagega srca, ki jima je dobrota odsevala z obraza. Kot tretja je odletela med nebeške krlitce Smolar I., stara osem let. Dne 24. t. m. pa nas je zapustil gospod Miha Ferka, oče velečastitega gospoda župnika Ferka v Cezanjevcih in gospoda Ivana Ferka, učitelja pri Sv. Juriju ob Pesnici. Bil je vrl, značajan in delaven mož. »Slovenski Gospodar« je z njim izgubil svojega dolgoletnega naročnika. Vsem tem, ki so odšli po zasluženem plačilo, pa naj sveti večna luč, ostalim žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Sv. Lovrene na Pohorju. Pri nas smo imeli letos že tri mrličke, ki niso bili ne rojeni v Št. Lovrencu in tudi ne tukaj pokopani. Dne 4. januarja sta na severozahodni meji župnije umrli dve priletni ženski: Prvo, Marijo Kališnik, rojeno pri Sv. Antonu na Pohorju, so zaradi boljše ceste spravili na pokopališče v Ribnico; drugo, Antonijo Haberman, rojeno na Muti, pa vsled bližine na Brezno. Tretji, splošno priljubljeni trgovec Johann Boldin, je bil rojen v Gomilskem pri Celju. Zdravil se je v sanatoriju v Gradcu in dne 12. januarja tam umrl. Pokopali so ga na pokopališču sv. Petra v Gradcu. — Dne 20. januarja popoldne in po noči so v številni Hrenovi družini pri Pernavli obhajali svatovščino in ob enem god nevestine matere (Neža). Nevestin brat Nacek je bil lani dolgo časa v bolnišnici, ne da bi se mu bilo stanje kaj zboljšalo. Bolehni revež je žalostno gledal vriskajoče, vesele in plesoče svate. Pri tem mu je postalo slabo, omahnil je na tla in v nekaj trenutkih izdihnil svojo blago dušo.

Sv. Rupert v Slov. gor. Vsem daljnim, vsled neugodnega vremena zadržanim sorodnikom, kakor tudi znanec in prijateljem naznanjamo, tem potom prežujo vest, da je naša preblaga mila mamica, teta in gospa Marija Fras, bivša posestnica v Nadbišecu, po kratki bolezni, v visoki starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala. Nje zemeljske ostanke smo izročili v spremstvu č. gospoda kaplana in pevskega zbora črni materi zemlji na dan 26. januarja, zakar se najsrčneje zahvalujemo. Ostalim sorodnikom, znanec in prijateljem pa izročamo v imenu pokojnice zadnje poslovilne pozdrave z geslom, na veselo svidenje nad zvezdami! Naj v miru počiva!

Sv. Jakob v Slov. gor. Nepričakovano nas je zadela tužna vest, da se je dne 16. januarja za vedno od nas ločila Marija Gornik, viničarka. Bila je dobra žena in mati; delo, molitev in ljubezen do otrok je bila vsebina njenega življenja. Bolehala je nekaj časa, nazadnje jo je zadela kap, in ko je še pri polni zavesti pobožno prejela sv. zakramente za umirajoče, je po petih dneh boguudano preminula. Njen pogreb je pričal, kako je bilo pokojna priljubljena. Najlepša hvala gospodu župniku Erhatiču za spremstvo na pokopališče in tudi vpokojevanemu gospodu nadučitelju Kotniku. Dobri in skrbni ženi ter materi svetila večna luč!

Sv. Jurij v Slov. gor. V Spodnjem Gasteraju je umrla dne 15. januarja t. l. posestnica Terezija Vogrin v starosti 68 let. Rajna je bila vedno vzgledna članica Marijine družbe. Mnogi ljudstva pri pogrebu so dokazale njeno priljubljenost. Sveti jej večna luč!

Podlehnik. Dne 21. januarja se je tukaj poročila pridna Marijina družbenica Trezika Gabrovec z vrlim mladeničem Antonom Merc iz Leskovca. Novi dom naj novoporočencema rosi božji blagoslov.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Dolga vrsta ljudi se je pomikala dne 20. januarja proti šentlenarčkem pokopališču. Spremljali smo k zadnjemu počitku posestnika iz Bresnice Antona Marin v 76. letu svoje starosti. Mož zasluži, da se ga tudi »Slovenski Gospodar« spomni ob koncu njegovega življenja, saj je bil dolgo vrsto let njegov naročnik in bralec. Še ravno pred smrtjo ga je bral. Nadalje so krasile pokojnika tudi lepe čednosti, kakor miroljubnost, da ni

imel z nikomur sovraštva, ne v družini in ne pri sosedih. Bil je potrpežljiv, dostikrat so ga obiskale tudi nadloge, a vse je pretrpel dobrovoljno. Do ubožcev in siromakov je imel usmiljeno srce. Nobeden ni prazen odšel iz hiše. Marsikateri je dobil pri njem prenočišče, ko ga v celi vasi ni dobil. Svoja dva sina je vzgojil v krščanskem duhu, samo žalibog mlajši je moral darovati svoje življenje za domovino. Bil je tudi zgled delavnega in varčnega življenja, kakor je večkrat rekel sam: Iz ničesar sem začel, pa sem prišel do lepega blagostanja. Bil je tudi prijatelj molitve in božje službe. Držal se je vedno pravila: Moli, kakor bi ti bilo vsak čas umreti, delaj in skrbi pa, kakor bi ti bilo na večno živeti.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Pretekli teden se je začel in končal s pogrebom. Sploh se mora reči, da naša mala župnija že dolgo ni imela naenkrat toliko pogrebov kot te dni. V pondeljek smo pokopali Marijo Ritonja. Mrtvaški zvonovi še niso utihnili, ko sta že Terezija Pesl in M. Mikložič ležala na mrtvaškem odru. K zadnjemu počitku smo ju spremili v sredo. V četrtek so že zopet zapeli zvonovi. Umrla je Eva Pajek. Hladni zemlji smo jo izročili v soboto. Vsi štirje mrlički so bili starci. Ob tej priliki omenimo neko stvar, ki je posnemanja vredna. Pogrebci so namreč mislili na dveh sedminah tudi na novo bogoslovje. Nabrli so na sedmini Marije Ritonja 101 Din, na sedmini Eve Pajek pa 50 Din. Zelo dobro bi bilo, ako bi se tudi na gostijah mislilo na to stvar. Če tudi da vsak gost le malenkost, se vendar nabere svotica, katero od bor hvaležno sprejme. — Ker še niti na Silvestrovo nismo imeli snega, smo mislili, da bode minula letošnja zima brez njega. Zadnji dnevi so nam pokazali, kako smo se v tem oziru varali. V četrtek je začelo v drugič snežiti. Zaprlo je v treh dneh toliko snega, kakor ga Miklavž že dolgo ni imel. Ponekod je nad 1 meter visok. V hribih je promet takorekoč nemogoč. Pot je zlasti otrokom zaprta. V soboto s eniti pouk ni mogel vršiti, ker sta prišla v šolo samo dva fantka. — Pevski zbor se z veliko vneto pripravlja na pustno prireditev. Nastopi s pevskega točkami in z igro »Testamenta«. Najbolj privlačna točka bo gotovo šaljiva pesem »Nosovica«. Kdor se bo hotel od srca nasmejati, prireditve gotovo ne bo prezrl. Požrtvovalni pevci pa tudi zaslužijo, da se v velikem številu odzovejo njihovem vabilu. — V župnišči so pretekli teden klali prašiča, kakoršnega gotovo ni v daljni okolici. Bil je pravi velikan. Tehtal je nad 300 kg. Največjo pozornost sta vzbudila 2 zoba, ki sta dolga po 15 cm. Enega je dobila tukajšnja šola, da se bo uporabljal za nazorni pouk.

Vojnik. Mnogo zabave mladim in starim bo prinesel na Svečnico, dne 2. in v nedeljo, dne 3. februarja »Pogumni Tonček«, pravljica 5-dejanka, ki jo pripravlja meščanska šola z lepo novo scenerijo, originalnimi kostumi, ki jih sešijejo gospodične učiteljice, ter skozi in skozi zanimivo, zabavno in pravljico vsebino igre, prepletene s petjem, plesi in godbo. — Za mladino okoliških šol bo še posebna prireditev.

Zidanimost. Pri seji oblasne skupščine ljubljanske dne 5. novembra 1928 je veliki župan g. Vodopivec v svojem poročilu med drugim tudi omenil, da je v načrtu polaganje drugega tira na progi Zagreb—Zidanimost in ob enem zgradba železniškega trikota z mostom čez Savinjo v Zidanem mostu. Sedaj razglasa direkcija drž. železnic v Ljubljani v časopisju, da se vrši dne 15. februarja v Ljubljani pri ravnateljstvu javna ofertalna licitacija za zgradbo železniškega mostu v Zidanem mostu in položitev drugega tira proti Zagrebu bo zelo pospešila promet. Dosedanja ureditev kolodvora v Zidanem mostu ni odgovarjala več sedanjemu močnejšemu prometu. Zaslužek bodo pri zgradbi dobili tudi delavci, saj sta od leta 1914 obstali tukaj obe tovarni. Leta 1914 je namreč pogorela oljar na in pred par leti pa je ustavila obrat tudi cementna tovarna.

Sreča.

(Črtica od Somolickega — H.)

Stara, toda po naših vaseh se često ponavljajoča povest.

Jurij Grča je bil občinski sluga, ponočni čuvaj in grobar. Žena mu je davno že umrla. S svojim sinom Jurčekom je živel v občinski koči, razmršeni, a ne že zgolj z mahom, nego tudi s travo obrastli.

Mladi Grča, je bil priden, zdrav in živ mladenič. A kaj je mogel on proti temu, da mu je njegova moška krasota povzročila zavistnikov med mladežjo.

Izjemo je delala zgolj le Ančka Zelenkova: imenovani niti ples ni dišal, ako je ni vrtil Jurček, in niti dneva ni minulo, da bi se ne bila razgovarjala s svojim Jurčekom.

Toda — prišel je bogat snubec od sosed in Ančka je bila primorana vzeti ga, kajti Grča nima niti svoje kože, živi le zgolj iz rok do ust.

Bila je noč in tema kakor v rogu. — Stari Grča se je prebudil, zapalil luč in kaj je videl? Postelj sinova je bila — prazna. V zli slutnji vrže nase kožuh, vzame laterno ter se z vročo molitvijo na ustnicah ponagli iz kože tjekaj, odkoder so udarjali zvoki godbe. Stopi pred hišo in se ozre skozi okno. Ančka Zelenkova, blede kot stena, gre pravkar naslonjena na rame mladega moža plesat. Je svatba, vse je veselo, le samo nevesti sedi bledeca na licu. Napenja ponočni čuvaj svoje stare oči, toda svojega Jurčka ne opazi. Kje neki je? Hiti k krčmi, a tudi ondi ga ni bilo. S zlovestno utripajočim srcem ga je iskal po vseh dvoriščih po vasi, a našel ga ni.

Taval je okoli celo noč, toda nobene ure ni klical. V jutro so ga našli v njegovi veži omedlelega. Mladi Grča je izginil . . . Vse mogoče se je v vasi ugrabilo, da čemu; oče in Ančka edina sta to najboljšo znala.

Prošlo je eno leto. Ponočni čuvaj se je silno postaral, komaj se je še vlekel po vasi. Odklicaje 11. uro, je korakal počasi naprej. Naenkrat postoji, dozdeva se mu, da vidi pred seboj nečesar gi-

bati se. Ko se približa, vidi, da je to Andrej Kralon, ta, ki je Jurčetu ugrabil Ančko . . .

Trpki čut ga obvlada: ali ga nehati na mestu, da bi v jutru ljudje videli pijano »srečo« Ančkino, ali pa ga odvesti domov? Končno zmaga v njem milosrčnost, zavlekel je pijanca na dom. Ni pa se takoj odstranil, nego postal je za trenutek pod oknom — in se začudil. Presunljiv ženskin krik in klicanje na pomagaj mu je udaril na uho. Vedel je on, kaj to znači: pijani Andrej je pretepal svojo ženo . . .

Z jutrom se je razneslo po vasi, da so pri Kralonovih dobili sina, a mati pa si večera ne bo čakala . . .

Stari Grča kopije grob, toda delo mu od rok nekako noče, izmetane grude kot talijo mu nazaj v grob. Prenehal je z delom, podprl si z lopato brado in se zamislil . . .

Prišla mu je na misel ona noč pred letom, ko mu je izginil sin, za katerim še danes ne ve, kje da je. Lahko tudi da bi danes že ne kopal tega groba, da bi ne bila vzela Ančka tega Andreja, toda to je baje »sreča« — bogatin. Trpko se je nasmehnil: Tako torej, sreča tukaj v grobu, katero ji je on pripravil. Saj jo je on pijanec — ubil . . . »Ah, sin moj, sin moj, čemu si me zapustil?« — Zaszolzil se je ter se zopet lotil dela.

»Daj Bog slaček počitek!«

Stari Grča se ozre na kvišku ter se z glasnim krikom »Sin moj!« zgrudi na zemljo. Ko odpre oči, se znajde v sinovem naročju, v katerega je upiral začudeni pogled. Solznih oči ga vpraša z globokim vzdihom:

»Čemu si ravno sedaj prišel?«

»Prišel sem se razjokat na — njenem grobu . . .«

Več o tem nista govorila.

Ko so jo polagali v grob, je njeni mož bulil topo predse, toda oba Grčeva pa se nista zamogla premagati, z vročimi solzami sta kropila grob, ki njima je zakril toliko drago bitje . . .

»Tam je pokopana moja sreča!« je vzdihnil zvečer mladi Grča.

DRAŽBA LEPEGA VINOGRADNEGA POSESTVA.

Dne 18. februarja 1929 ob 9. uri dopoldne se vrši pri sodišču v Ljutomeru dražba krasnega vinogradnega posestva, vložna št. 15 Rinčeva graba, vložna št. 170 Pristava, vložna št. 504 Ljutomer in vložna št. 134 Krapje. Hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. K posestvu spada lep vinograd, gozd, njiye in travniki. Vse v prav dobrem stanju. Zraven spadajo tudi kot pritikline 2 konja, 2 gospodarska voza, 1 plug, 2 brani in 1 osipalnik. Vse skupaj je cenjeno na 102.235 dinarjev. Najnižji ponudek znaša 68.156 Din. Kdor želi kupiti, naj se udeleži dne 18. februarja 1929 — dražbe pri sodišču v Ljutomeru.

Najcenejše in najboljše mesto za nakup

usnja

in čevljarskih potrebščin je trgovina usnja M. Ošlag, Maribor, Glavni trg št. 17, zraven barvarne Zinthauer.

Sprejemem za takoj trgovskega vajenca za trgovino z mešanim blagom na deželi. Isti mora biti zdrav, poštenih staršev, imeti veselje do trgovine ter zelo dobra šolska spričevala. Rado Jančič, Juršinci pri Ptujju. 111

Trgovskega učenca sprejme trgovina z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pod »Poštenost« na upravo lista. 126

Viničarja s 3 delavci sprejme Šepec, Maribor, Grajski trg 2. 128

Konjski hlapec se sprejme s 15. februarjem, če mogoč z večletnimi spričevali, od 22 do 40 let stari. V poštev pridejo le delavni in poštenti. Naslov: Franc Spes, Maribor, Linhartova ulica 18. 113

Služkinjo rabim, ki zna vsako delo na deželi, 30—40 let stara. Naslov v upravi lista. 110

Sprejemem gospodinjstvo, od 30 do 40 let staro. Poleg gospodinjstva bi tudi vodila vzgojo otrok. Nasloviti na upravo lista pod »100«. 105

12 enostanovanjskih hišic

bi zidal na lastnem stavbišču za nizko ceno od 45 do 60.000 Din, če se prijavi 12 reflektantov, ki potrebujejo stanovanja in ki bi lahko plačali polovico za zgradbo potrebne svote. Stavbišča so na zelo lepem mestu na Teznu pri šoli na prometnem kraju, pri kolodvoru, med tovarnami, pri mestu Mariboru in zvezana z mariborskim avtobusnim prometom. Pojasnila daje Franc Spes sen., Maribor, Linhartova ulica 18. 112

Proda se staro Velebilovo posestvo »Šlosberg«, občina Dragučova, z vinogradom. Poizve se pri: Kirbiš, mesar, Maribor, Vetrinjska. 107

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

I.

Srebrna noga.

1.

»Naprej! Marš! In pa korakoma do roba gozda! Da veš! Sicer . . .!«

Zlobno je zaškrtal petelin na pištoli in skontal neizgovorjeni stavek.

Stari Gontran, ki je vozaril s poštno kočijo med Caenom in Alenconom že svojih 10 let, je skomignil s širokimi pleči pod težkim dežnim plaščem in prijel s tresočimi se rokami spet za vajeti, vrata kočije so se zaloputnila in postiljon je zlezel v sedlo.

Gontran se je ozrl.

Kje neki je tičal popotnik, ki je v Argentanu prisedel k njemu na kozla? Roparji, vrag jih . . . no ga sirovo sunili s kozla in potem ga ni videl več.

Kje neki je ostal?

No, hm. . .! Gontran je bil slabe volje, kako bi se naj še za svoje popotnike brigal? In tudi časa ni imel. Konji so bili nemirni. Hrum in trušč napada, streljanje, škrtanje petelinov na pištolah, robate roke, ki so v temi grabile za uzde — vse to jih je razdražilo. Najrajše bi bili skokoma ušli pred divjimi ljudmi, ki so jih tako sirovo splašili. Ton Gontran jih je trdno držal za vajeti in korakoma — pomislite: korakoma! — so morali vleči kočijo po ravni, gladki cesti. In za seboj so še vedno čutili tiste divje ljudi —

Polomljena stara poštna kočija se je zazibala in premaknila, kolesa so se zasukala. Gontranove pridušene kletvice so utonile v udarjanju verig ob komate, v škripanju koles, v hrskanju in prhanju konj.

»Lepa reč to-le —! Pri moji —!« je godel kočijaž, bolj obupno kot jezno. »Bog sam vedi, kaj dela naša cesarska policija —! Neverjetno, da se more kaj takega vobče zgoditi —! Niti šest ni ura, še mrak ni prav in Alencon je komaj 5 kilometrov oddaljen —! Nesramnost, kaj ne?«

Pogledal je po sedežu na levici, kot bi hotel dobiti odgovor.

Toda dobrodušnega tučca, ki je ves čas od

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Cirilova knjižnica

obsega sledeče zvezke:

1. Dr. Karl Capuder: **Naša država.** (Razprodano.)
2. Dr. Leopold Lénard: **Jugoslovanski Piemont.** Din 7.—
3. Dr. Leopold Lénard: **Slovenska žena v dobi narodnega preporoda.** Din 10.—
4. **Moj stric in moj župnik.** (Razprodano.)
5. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, I. del.** (Razprodano.)
6. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, II. del.** (Razprodano.)
7. H. G. Wells: **Zgodba o nevidnem človeku.** Din 7.—
8. B. Orczy: **Dušica, I. del broš.** Din 16.—, vez. Din 30.—, II. del broš. Din 25.—, vezan Din 40.—, III. del broš. Din 32.—, vezan Din 44.—
9. A. Conan Doyle: **V lbijski puščavi.** Din 12.—
10. Arnold Bennett: **Živ pokopan.** Din 8.—
11. Illamo Camelli: **Izpovedi socialista.** Din 16.—
12. E. R. Borroughs: **Džungla, I. del** Din 18.—, II. del Din 14.
13. Elza Lešnik: **Šumi, šumi Drava ...** Din 5.—
14. Matija Ljubša: **Slovenske gorice.** (Razprodano.)

Dobičkanosno posestvo, 12 oralov se prodaja pri Maks Kumar, Sv. Martin pri Vurbergu. 104

Kupim večje posestvo, če tudi v hribih, proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo lista pod »Posesta«. 123

Tri viničarje s 4 delavskimi močmi sprejme Franjo Surtman, Gornji Gabernik 26, pošta Podplat. 69

Pridnega učenca poštenih staršev, ki ima veselje do slikarske in pleskarske obrti, sprejme Mihael Dobrave, Celje, Glavni trg 15. 90

Rum si sami naredite poceni, če kupite »Rumov cvet« v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1514

Prodam posestvo v Rošpohu št. 20, Spod. Sv. Kungota. J. Slugič, pošta Pesnica. 95

Sveče

cerkvene voščene Ia, Ila, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvitke vseh vrst, kadiilo — kupite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

KMETIJE,

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Velika izbira kangarna, poplina, svilo že od 20 Din naprej se dobi pri I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 108

Oglašujte v Slov. Gospodarju

Bukova drva

suhe, vsake vrste trdi les kakor tudi bukove in hrastove prage (švelerje) kupi Rudolf Deržan, Laško. 65

LISIČJE, KUNINE,

dihurjeve, vevertičje in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah I. Ratej, trgovec, Slov. Bistrica. 1465

Zahvala.

Podpisana se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu

»Ljudska samopomoč« v Mariboru

za takoj izplačano podporo po mojem pokojnem možu **Jožefu Muršec**, in priporočam to prekoroščno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni tozadevni član. 129

Maribor, dne 20. januarja 1929.

Alojzija Muršec, del.

A 4-29.

Razglas.

V zapuščinski zadevi po dne 7. januarja 1929 v Spod. Voličini umrlem župniku Ivanu Pajtler dovoli sodišče vsled odločbe v oporoki prostovoljno sodno dražbo na podlagi inventure popisanih premičnin, med temi posebnostno živine, vina letnik 1928, 550 litrov starega vina itd. **Dražba se bo vršila dne 13. februarja 1929 z začetkom ob 9. uri na licu mesta v župnišču pri Sv. Rupertu v Slov. g.** ter se bo nadaljevala naslednje dni.

Pri dražbi se bo oziralo samo na ponudbe, ki dosegajo najmanj eno tretjino cenilne vrednosti. Predmeti kovinske vrednosti domaknejo se, če bo ponudba znašala določeno vrednost. Zdražilo se ima položiti takoj v roke sodnega odposlanca. Zdražbani predmeti se imajo takoj odzveti. Nevarnost preide z izrečenim domikom na kupca. Pristojbine plačajo kupec takoj. 130

Okrajno sodišče Sv. Lenart v Slovenskih goricah, oddelek I., dne 25. januarja 1929.

Dr. Ilanig.

Kože divjačine

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd. kakor tudi vse vrste surovih kož kupujem po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica 40. 1487

Brzjavaj: Tauria Zagreb.

Telefon 38-89.

Argentana sedel poleg njega ter mirno in potrpežljivo poslušal njegova zgovorna pripovedovanja — njega ni bilo več.

Gontran je umolknil in krepkeje prijel za vajeti.

V kočiji je bilo vse tiho.

Popotniki so sedeli v temi, tesno stisnjeni drug ob drugega, nemi od strahu in ubiti od razburjenja. Preveč jim je še tičal strah v kosteh, da bi se bili upali dati duška svoji jezi in razdraženosti.

Kočija se je počasi, korakoma zibala naprej. Brleči svetiljki na čelu kočije sta risali čudne sence po cesti in skrivnostno osvetljevali vitke, temne smreke na desni in levi. Para je vstajala od potnih konjev v motni hladni večerni zrak, nekje zunaj v gozdu je v sanjah zakrokala vrana.

Končno so bili ob robu gozda.

Nehote je Gontran tlesnil z jezikom. Konji so potegnili hitreje. Pa za vozom, kakih 40 korakov zadaj, je nenadoma počil strel, konji so se iznova splašili. Planili so, nevarno se je zazibala kočija in da ni stari Gontran močneje potegnil za vajeti, bi se bila pripetila še nova nesreča.

»Prokleti razbojnik!« je klel med stisnje-

nimi zobmi. »Še nam ne dajo miru! Seveda! Pokazati so hoteli, da so za nami in da nas opazujejo!

»Dobro primi za vajeti, Hektor!« je zaklical postiljonu. »Ne daj jim dirjati, dokler ne bomo res čisto zunaj iz gozda!«

Polagoma se je pomiril.

Seveda, ko mu je ropar nastavil pištolo na prsi in ko so drugi planili v kočijo, grozili popotnikom in razmetavali pošto in prtljago, tedaj seveda ga je bilo strah in tudi jezen je bil in priduševal se je. Pa, hm, če je stvar dobro premislil — čemu bi se naj pravzaprav razburjal, saj niso njemu ničesar vzeli!

Vse preveč pameten in previden je bil stari Gontran in vse preveč izkušen poštni voznik, da bi bil nosil za seboj svoj denar v teh nemirnih dneh, ko so za vsakim cestnim ovinkom in za vsakim grmom čakali in prežali roparji in razbojniki ter plenili bogatine in reveže, vse, ki so jim prišli v roke.

In odgovornost —?

Kaj pa je mogel storiti? Bi se naj bil branil? On —? Eden proti dvajsetim, ki so bili oboroženi do zob —?

a samo onemu, ki zna
Hmeljarstvo nese, kmetjaril in hmelj prodati. Kupite zato knjigo HMEljARSTVO! Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

PROMINUL

nadomestna koncentrirana
tečna hrana za perutnino

118

Poveča produkcijo jajc!

Ohrani zdravo perutnino!
Povišuje dobiček!

Prospekti brezplačno.

Zastopnik:

Perutninarstvo M. GOLOB,
Lesnabrdo 3, p. Vrhnika, Slovenija.

Pohištvo — Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje,
pohištvena tkanina i. t. d., najboljše in najceneje pri

KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20

Brezplačni ceniki.

1410

Brezplačni ceniki.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti vi-
sečemu trebuhu, potujočim
ledvicam in znižanju že-
lodca, gumijeve nogavice
in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za
ploske noge, suspensorije in vse aparate proti teles-
nim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo
nizkih cenah. 121

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA,
bandažist, **MARIBOR, Slovenska ulica 7.**

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo
po povzetju.

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije,
veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh
prodajalnih tiskarne sv. Cirila v Mariboru.
Cena Din 2.—.

Oblastveno koncesijonirana zastavljal-
nica v Mariboru.

Licitacija zastavnih predmetov

se vrši dne 13. februarja 1929. Začetek
ob 9. uri dopoldne.

Prodali se bodo: efekti št. 809 do 2612,
dragocenosti št. 10.223 do 12.363, ki se
do 9. februarja 1929 ne podaljšajo ali ne
dvignejo. 106

Dne 11. in 12. februarja 1929 ostane za-
vod za strankin promet zaprt.

OKRAS za mrivaške rakve in tančice
nudi najugodnejše **Drago Rosina**

Maribor, Vetrinjska ulica 26

Zaloga galanterije, drobnarije, pletenin,
papirja, mila, vrvarskih izdelkov i. t. d.

76

Veliki
ilustrovani **CENIK**

dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča

Meinel in Herold

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. LORGER Maribor št. 108

Violine od Din 95.—. Ročne harmonike od

Din 85.—. Tamburice od Din 98.—. Gramo-
foni od 345.— dalje. 1286

Januš Golec:

Klinov stric.

Zborovanje je bilo za Ptujsko polje
po ranem sv. opravi. Govorniki in po-
slušalci so čakali, le predsednika še ni
bilo. Po poltihih razgovorih ter nestrp-
nem mrmranju je stopil skozi vrata
med zborovalce majhen možic. Prijazno
obritega obraza je korecal proti mizi.
Oblečen je bil v črno dolgo suknjo, ka-
kor se spodobi za svečane prilike. Ko je
pozdravil poslance s stiskom roke, je
zavzel dostojanstveno predsedniško me-
sto. Shod je otvoril z jedrnatimi beseda-
mi ter izročil nadaljna izvajanja prve-
mu govorniku.

Radovedneži, ki so se rinili v sobo po
otvoritvi, so stegovali vrata proti govor-
niški mizi. Vsak je stopil zopet trdno
na obe nogi in pošepnil sosedu: »Klinov
stric predseduje, moramo biti mirni.«

Ko je bil končan prvi govor, je pred-
sednik še enkrat ponovil zbranim glav-
ne misli in pozval k besedi drugega po-
slanca.

Po shodu skupna zahvala vsem, ki
so govorili in seve resolucija, katero je
pripravil stric med govori ter jo preči-
tal glasno in med odobravanjem poslu-
šalcev.

Pri zaupnem sestanku po shodu je
zakročila vinska kaplja med kmetskimi
veljaki in odličnjaki. Rajale so napitni-
ce na prospeh zborovanja. Te je zaklju-
čila zahvala najbolji veljavnega poslan-

ca. In komu je pel gospod poslanec za-
hvalno pesem? Se razume: gospodu
predsedniku, kateremu se je hotel prav
posebno prikupiti s povdarkom:

»Klinov stric je samo eden naSloven-
skem Štajerskem in tega se veseli zave-
dno Ptujsko polje...«

Ni končal stavka slave, že je hušnil
po koncu stric, udaril po mizi ter zare-
žal:

»Niti gospodje poslanci ne bodo
brile norcev iz mene. Jaz sem Franc Er-
bežnik in ne — Klinov stric!«

Dedec je odrinil z loputom stol od mi-
ze in že je izginil pri vratih.

Navdušeni in z izidom zbora nad vse
zadovoljni govorniki so ostrmeli. Zakaj
za božjo voljo se je raztogotil predse-
dnik, ki je opravil svoj posel mojstersko?

Vse je šepetalo o Klinovem stricu, vse
čakalo nanj in sedaj ob zaključku poli-
tičnega obdelovanja hoče biti obče zna-
ni Klinov stric — Franc Erbežnik!

Župan Prelog je pojasnjeval, da je
Klinov stric psovka, katero zamerja Er-
bežnik cela desetletja. Po tihem mu
pravi staro in mlado: Klinov stric; a
očito ter z glasno besedo le: gospod
Franc!

Bolj nego na utis govorov so bili go-
spodje poslanci radovedni na tajnost,
ki odeva zmožnega in obče čislane
Klinovega strica.

Po dolgem drezanju in še z vidno bo-
jaznijo pred razboritim stricom je dal
župan Prelog to-le pojasnilo:

»Stric je rodod nekje iz onih krajev
ob hrvaški meji. Oče mu je zgodaj umrl.
Mati se je preselila z otrokom k bratu
župniku, kateremu je gospodinjala. —
Fant ni bil prav za latinske šole. Žup-
nik ga je dal učiti za knjigoveza in or-
ganista.

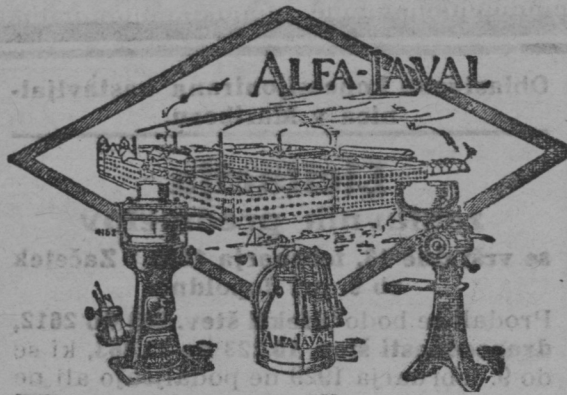
Pred leti in leti je zamenjal gospod
župnik obsotelsko župnijo z našo, kjer
je bil dolgoletni prednik sedajnega go-
spoda.

Nečak Franček mu ni sledil na novo
mesto, ker smo imeli pri nas tedaj še
starega organista. Tako po večjih praz-
nikih je prihajal rad k stricu na obisk.

Bil je že tedaj obrit in je tičal v črni
dolgi salonski suknji, da ga je imel vsa-
kdo od daleč za brhkega mladega ka-
plana. Vse je bilo na njem skrbno pri-
krojeno; vendar vedenja ni bil gizdalinskega.
Najrajši se je kazal med pevka-
mi na koru, ki so veselo gledale v svoji
sredini fletkanega fantka.

Po večkratnih obiskih je obviselo na
mladem organistu marsikatero deklj-
ško oko. Franček je bil tedaj iz mlajše
krvi ter mesa in se je oklenil Vrbnikove
Tončike iz vasi ob Dravi. Kmalu se je
razneslo po fari: Tončika bo zapustila
Ptujsko polje in bo rajžala ob hrvaško
mejo.

Pred kakimi 50 leti so fantje Polanci
na debelo zameriti, ako je upala ka-
ka deklina v zakon preko meje domače
fare, kaj še le, da bi ušla v — Ameriko
ob Sotlo! Presneto dobro zapisan ali pa
zvit je moral biti ženin, ki se je ženil od
fantov nemoteno in brez pretepaških za-

- ALFA-ročni separatorji
- ALFA-separatorji na strojni pogon
- ALFA-naprave za mlekarstvo
- ALFA-parilniki za krmo
- ALFA-transportni vrči za mleko
- ALFA-molzni stroji
- ALFA-pločevinasta posoda

kakor tudi rezervni deli teh predmetov
dobe se vedno pri

ALFA d. d.

separatorji in stroji za mlekarstvo
ZAGREB, Boškovičeva ulica 46
ali njenih zastopnikov.

Telef. št. 67—43. Brzovjavke: Alfalaval
Zagreb. 13

Svinjske kože

kupi po najvišji dnevni
ceni Hugo Stark, Mari-
bor, Koroška cesta 6.

57

Hrastov les okrogel

v gozdu stojč, tudi ob slabi poti, posamezna
dehela drevesa ali celi hrastov gozd kupi
kjerkoli proti takojšnjemu plačilu: Josip No-
vak, Slov. Bistrica, 71
Na starem mestu pri Potočniku, Sv. Trojica, se
dobijo zopet truge. Sprejme se vajenec. 103

Prodajalce posenjalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju
proti dobri plači. Naslove sprejema: »Tehna«
družba, Ljubljana, Mestni trg 25. 115
Prodava radi smrdi posestvo in žago z polno-
jarmenikom po nizki ceni in ugodnimi pla-
čilnimi pogoji. Depise je poslati na upravo
lista pod »Zagac«. 124

POZORI

Posedniki vinogradniki!

Najugodnejše se Vam nudi v nakup vse glavne vino-
gradniške potrebštine iz mojih skladišč v Gornji Radgona
in to:

Apneni dušik, Thomasova žilindra, čilski soliter, kal-
jeva sol, kajnit, rudninski in kostni superfosfat, apno, re-
fija, modra galica Monte catini 88-89, kakor tudi žvepla.

Za vse te predmete sprejemam že sedaj naročila vsak
dan v trgovini ter Vas opozarjam, da ne zamudite ugod-
nega nakupa.

Priporočam tudi, da si ogledate pred vsakim nakupom
mojo veliko izbiro in zalogo vse vrste manufakture, galan-
terije in kuhinjske posode, kakor tudi vedno sveže kole-
njalno in špecerijsko blago ter Vam zagotavljam v vseh
zahtevah najsolidnejšo postrežbo. 110

NIZKE CENE!

SOLIDNA POSTREŽBA!

Joža Hrastelj

preje Gospodarska zadruga za Prekmurje

Gornja Radgona

Kreditna zadruga reg. pom. blag. Maribor

pri kateri smo zavarovani za doto, nam je po štirih mescih
članstva izplačala izdatne zneske kot posojilo na račun
naše

NOTE

dasiravno imamo šele po 8 mescih članstva pravico na iz-
plačilo iste.

Ker nam je omenjena zadruga na ta način priskočila
na pomoč takoj po poroki, ko smo pomoč najnujnejše po-
trebovali, se isti srčno zahvaljujemo in vsakomur pripo-
ročamo, da čim prej postane član te občekoristne usta-
nove in si na ta način zasigura za slučaj poroke veliko
pomoč.

Markovič S. Živojin, 36, pešadijski puk, Varaždin. — Rož-
man Urška, Jesenice št. 131. — Forte Ernest, Potoška vas,
Zagorje. — Stern Amalija, Račje št. 25. — Normali Joško,
Višnjagora št. 3. 109

prek iz ene župnije v sosedno in še da-
lje.

Franček — gospodek se ni zmenil za
te v resnici resne razvade kmetske fan-
tovske mladeži na Ptujskem polju. Za
Tončiko se je smukal in se plazil pod
okno v vas za Dravo. Je bila to korajža,
ki se je maščevala.

Ko bi bil ljubček Franček postaven
hrust, bi mu bili razdraženi fantje ohla-
dili ljubezen in korajžo z batino. Radi
telesne šibkosti se jim je smilil. Dovo-
lili so si z njim v teh krajih tedaj še obi-
čajno šalo, radi katere je stric samec do
današnjega dne.

No, po binkoštnih praznikih je bil
Franček zopet pri stricu. Nameraval je
Tončiko resno odpeljati, ker je frkal o-
krog po fari v čisto novi obleki, in črni
dolgi suknji.

Črnooblečenega ga je zalotila gruča
ponočenjakov, ko je bil na odhodu iz-
pred Tončkinega okna. Prijazno so ga
povabili v svojo sredo. Kot klavno jag-
nje je stopal, nič slabega sluteč, mimo
Ranflovega gnojišča in gnojnice. Vsi
so postali. Franček je bil na sredini in
v polukrogu na levo ter desno sami ro-
bustni čehi. Pred njim na tleh dolg le-
sen klin, poleg težak bat in dalje gnoji-
šče z obširno gnojno jamo.

Par krepkih rok je potegnilo z ostr,
melega Frančeka vrhno črno obleko. V
eno roko je moral vzeti bat, v drugo so
mu stisnili dolg klin in mu veleli z vso
grozečo resnostjo, da ga mora zabiti po-
polnoma v zemljo na sredini gnojne ja-
me. Nikdo bi se ne bil mogel zopersta-

viti fantovskemu povelju, najmanje že
od narave plahi Franček. Ob svitu me-
seca, v topli spomladni noči je morala
reva v beli trdi srajci, v gatah in gospo-
skih čevljih v do kolen globoko gnojni-
co s klinom in batom. Dokler je bil klin
nad gnojnico, ni bilo nič huđega. Joj pa,
ko se je pogreznil les v zemljo izpod po-
vršja črne mlakuže!

Vsak udarec je poškopil obsojenca
po obrazu, po beli srajci in ostanki spla-
šene gnojnice so leteli v krogu daleč
proč.

Dolgo je zabijal Franček klin v me-
sečni noči, predno je zalit od gnoja in
znojga zadostil fantovski obsodbi.

Klin je tičal v zemlji, kaznovani je
smel iz gnojnice. Obleko mu je nesel
eden od sodnikov, drugi so ga spremili
vsega oštrafotanega do strica.

Kako sta ga sprejela gospod župnik
in mati, je postranska zadeva. Celo
Ptujsko polje je zvedelo, kako je zabijal
klin v Ranflovu gnojnici ženin od hrva-
ške meje.

Kedaj in kako jo je odkuril po ljud-
ski šegi sojeni iz naše fare, ni znal ni-
kdo. Ni ga bilo k nam leta in leta. —
Spremljal je še strica župnika na zadnji
poti, pa zopet izginil.

Fantje, ki so kaznovali Frančeka na
bat po klinu v gnojnici, so postali že
davno gospodarji in dorasli možje, ko
je bila pri nas razpisana služba orga-
nista. Kedo je stopil med nas kot novi
organist? Franček Erbežnik od hrvaške
meje. Osvojil si je — smelo trdim —
namah srca vseh; le ljudski govornici ni

mogel zamašiti ust. Vse je reklo: to je
tisti, ki je zabijal kot ženin v Ranflovu
gnojnici klin.

V dostojanstvu postaranega samca se
je pojavil med nami in na tihem ni po-
stal — Erbežnik Franc, ampak Klinov
stric!

Ugled uživa pri nas vseh radi delav-
nosti ter duševnih zmožnosti, je sam
muzikant ter šaljivec, le — Klinov stric
ga razkači kot opazka celo iz ust naj-
boljšega prijatelja.

Sedaj sem vam zaupal, gospodje, —
zgodbo Klinovega strica. Obdržite: bat,
klin in Ranflovu gnojnico zase, ker stri-
cu bi se nikakor rad ne zameril.

Tako je končal župan Prelog in je še
pristavil, da bo stric prihodnjic zopet
predsednik, ker zamere ne vleče na dol-
go.

Javnosti podajem ljudsko razvado z
obsodbo na klin, bat in gnojnico par let
po vzgledno končanem življenju Klino-
vega strica, ki se je preselil radi klina,
bata in gnojne mlakuže kot zakrknjen
samec med nebeščane, kjer nehajo za
vedno fantovske razvade ter ustno izro-
čilo.

Nabirajte naročnikov
za naš mladinski list

„Naš dom“!

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prilhrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili k večnemu počitku našega nad vse ljubljene soproga in očeta

Alojzija Pečnik

posestnika in pekovskega mojstra

izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo vlč. g. konzistorijalnemu svetniku dr. J. Somreku za vodstvo pogreba, vlč. g. župniku Fr. Božičeku, domačemu č. g. kaplanu Al. Zdolšek, p. n. učiteljstvu, prostovoljnemu gasilnemu društvu Selnica za spremstvo in cerkvenemu pevskemu zboru za ginljive žalostinke. Vsem skupaj: Bog plačaj!

V Selnici ob Dravi, dne 24. januarja 1929.

Žalujoča soproga in otroci.

Zenine in neveste!

Ceneje in boljše kot povsod kupite blago za poročne obleke pri tvrdki Franc Kolerič, Apače. 1555

„Jol“, „Jol“ in zopet „Jol“

Kdor ne ve, kaj je »Jol«, mora trpeti bolečine. »Jol« je najznamenitejše sredstvo zoper kurja očesa in natiske. Vprašajte Vašega soseda, kaj je »Jol«, pa Vam bo povedal.

»Jol« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in deloma v brivnicah.

Tisoč dinarjev v zlatu, kdor dokaže neuspeh.

Na tisoče zahvalnih pisem govori o resnici.

Madež proč

Kdor je dober gospodar in ve paziti na obleko, bodi vedno imel pri hiši eno steklenico »Madež-proč«.

Vsaki madež (razen barve in likerja) od olja, masti, kolomasti itd. se prav lahko in brez vsake poškodbe očisti in obleka je zopet čista kot nova.

Slabi časi nas učijo varčevati

Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Chypre kolonjska voda

Zelo ugoden miris (aroma) po 60 g steklenice, 120 g steklenice in v litrih.

Dobiva se v vsaki količini, kakor tudi druge vrste kolonjske vode.

Lekoviti Shampooni

Teer Shampoo, Koprivni (Brennessel) Shampoo, Jajčni (Eier) Shampoo, Cvetlični (Rosen) Shampoo, Vijolični (Veilchen) Shampoo v 200 g steklenicah. Jako ugoden miris, za spiranje glave in las. Odstranjuje prašino in peruti (Schuppen) iz glave ter ohrani lase trajno mehke kakor svilna. — Izdeluje 120

Grand laboratorij

„JOL“

Celje, Gosposka ul. 19.

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v oblekah, posilu, platnu pri meni krčiti

Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka estail

Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prilhranite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri invarse po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

Zopet prihajajo one

naše stare bolečine, kadar se vreme spremeni. Za ude, za glavo, za zobe, roke, noge, za celo telo, pri revmatskih trganjih ter drugače je Fellerjev Elsafluid ono že 23 let preizkušeno zaščitno sredstvo, pravi blagodar v hiši. Upotrebi se na zunaj in znotraj. Dobiva se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite po pošti vsaj za 62 Din naravnost pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr trg 341, Hrvatska. A za želodec: Elsa-kroglice 6 škatljic 12 Din.

Točno na sekundo!Štev. 100. Dobra
švicarska Anker-
Remont. Roskopf
ura samo**49 Din 60 p**Prava
švicarskaŠtev. 111 z radje-
vim številnikom ter
radjevim kazalci
samo**69 Din 20 p**3 letno
jamstvo!

Št. 105. Prava Anker-budilka 16 cm visoka samo 64 Din 20 p.
Ni nevarnosti! Kar ne odgovarja, se izmenja ali se vrne de-
nar. Prave švicarske žepne ure ure z zapestnico, budilke,
ure z nihalom, verižice, prstani, ubani, zlati in srebrni pred-
meti takorekoč po **ivorniških cenah**
v ogromni izbiri v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku, ka-
tereга dobite **brezplačno**

ako pošljete Vaš točni naslov na urarsko tvrdko
H. Suttner, Ljubljana št. 992.

Suttnerjeva »IKO« ura je ura za celo življenje!

**Bučnice
in solnčnice**

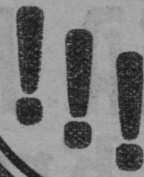
neluščene in luščene,
zamenjuje in kupuje
vedno najugodnejše. —
Prvovrstno bučno olje.
Trgovina Fr. Senčar,
Mala Nedelja in Lju-
tomer. 88

**Ormoška opekarna
114 v Ormožu**

nudi za letošnjo stavbno
sezono svoje prvovrstne iz-
delke, kakor zarezno
strešno opeko, bo-
brovce, zidakе, strojne
in ročne, vso blago enako-
m rno in dobro žgano.

C ne brezkonkurenčne!

Zastopniki s komisij-
skim skladiščem za stre-
šno opeko se sprejmejo
v vsakem večjem kraju.

**Neveste
in ženini**

Kupite si Vaše obleke, pe-
rilo i. t. d. le v veletrgovini

Anton Macun v Mariboru

10 Gosposka ulica 10

kjer najdete največjo iz-
biro pri najnižjih cenah.

Trgovski pomočnik

izvežban v jajčni stroki, se sprejme. Oferte z referencami
na Ed. Suppanz, Pristava. 119

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri**Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru****Gosposka ulica**

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne pla-
čajo od obresti **nobenega rentnega davka**
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad
70,000.000 Din. — Posojila
na vknjižbo, poroštvo ter
zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot
kmetska zadruga
prosta rentnega
davka.